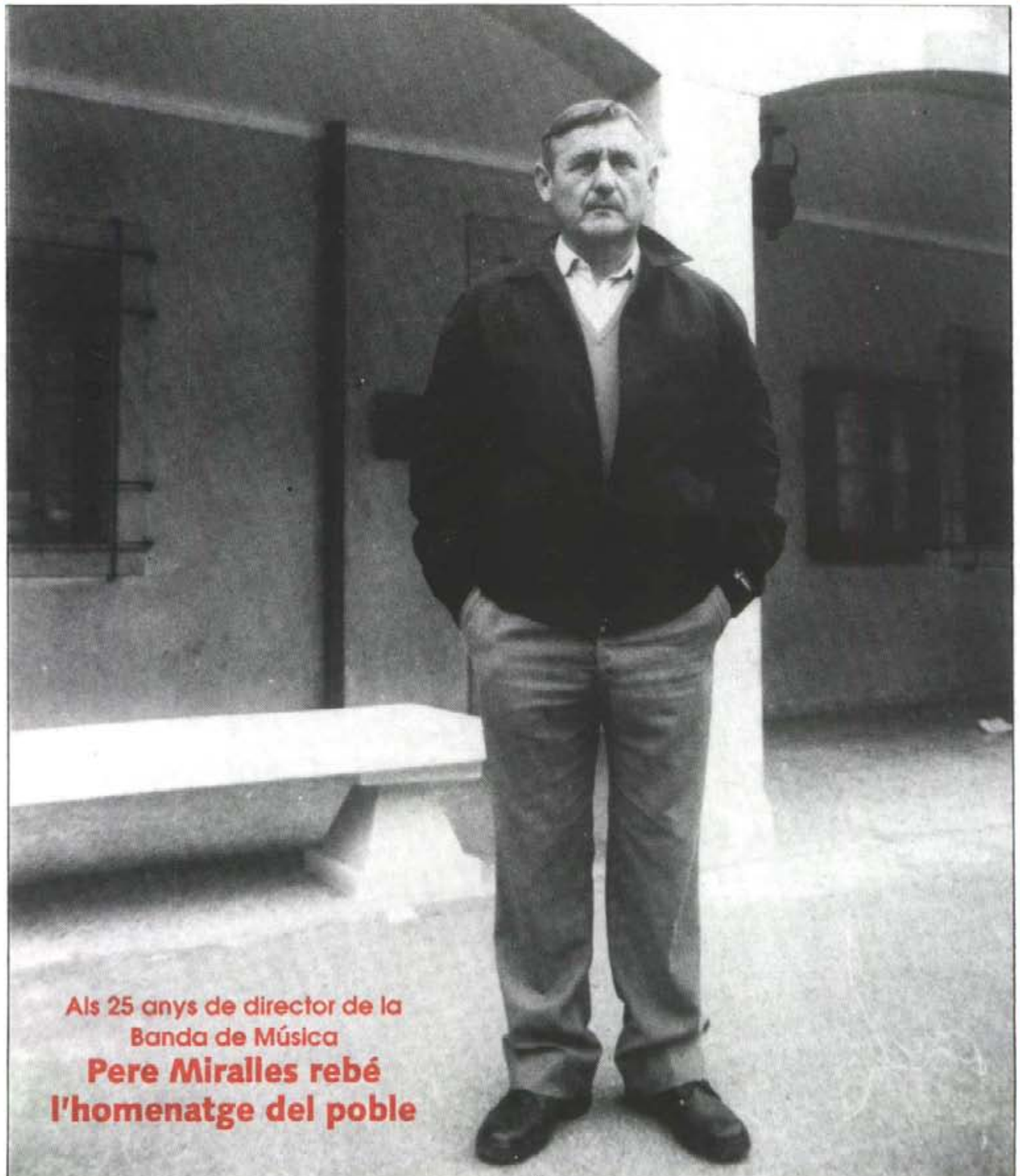

BONA PAU

PRENSA
CADA

Nº. 502- Any XLII - MONTUÏRI- DESEMBRE - 1994

Als 25 anys de director de la
Banda de Música
**Pere Miralles rebé
l'homenatge del poble**

Bon Nadal i Felig Any Nou!

Amb aquesta postal montuïrera volem desitjar a tots els lectors bon Nadal i felig 1995

La fi de dues seccions

En aquest número de final d'any es conclou la publicació de la col·lecció de vuit històriques fotografies de la processó del Corpus d'abans de 1930, que començarem al maig d'enguany, i són d'un valor inestimable.

També s'acaba la sèrie *Succinta història del nostres carrers* que iniciarem pel juliol de 1993, i que s'ha allargat per espai d'un any i mig.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socias Mora, Antoni Mateu Socias, Joan Miralles Bibiloni, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà i Rosa Mª Nicolau Pericàs.

Administració: Catalina Sastre
C/ Major, 24 - Montuïri.

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

ES GRAONS

ALABANÇA

El reconeixement a la constant dedicació per a la nostra banda de Música, que per espai de 25 anys ha vingut realitzant en Pere Miralles "Malherba" és digna de pública alabança. Gràcies als permanents afanys i a la seva incansable tenacitat la Banda ha superat moments ver-taderament difícils.

DEIXADESA

Altres temps a les escoles es donaven classes d'urbanitat. Avui molts d'al·lots ja grans acusen una excessiva manca de cortesia en el seu comportament i tracte social. I molts de pares, encara que observin aquestes manques de cortesia i urbanitat, sembla es despreocupen de corregir els seus fills quan encara hi són a temps.

Dos dits de seny

Exhibicionistes i inhibicionistes

Entre nosaltres ens topam amb dues classes de persones, el caire de les quals és completament oposat unes de les altres; com podrien esser aquelles que pequen per excés enfront d'aquelles altres que pequen per defecte.

No s'escriu aquest comentari per anar en contra dels qui constantment van presumint d'allò que no tenen o d'allò que són; com tampoc es tracta de criticar els qui, sense estar capacitats, exerciten un càrrec o estan al front d'una determinada organització. És cert que moltes vegades s'han trobat persones així, volent demostrar unes qualitats o aptituds que no posseeixen o han assolit unes responsabilitats de les quals n'estan mancats per ineptitud.

Com tampoc es vol assenyalar amb el dit la postura d'aquells que essent idonis han refusat un càrrec sols per romandre més lliures o tal vegada per poder criticar l'acció o la gestió dels qui, en cas extrem, sols hi podien aportar bona voluntat. Una actitud que tampoc és humana ni justa dins una societat o en el si d'un poble mancat de gent vàlida.

Tothom sap de persones capacitadíssimes per dur a terme gestions o desenvolupar càrrecs d'un o altre aspecte, les quals han consentit que altres -inhàbils o que no han sabut dir que no davant una proposta afalagadora- fossin les que es responsabilitzassin d'una determinada administració.

Dins un poble com el nostre no són de rebut actituds inhibicionistes, com tampoc exhibicionistes. Aquests i els de més enllà, tant els qui s'emparen en una o altra postura, demostren no tenir el seny de persones honrades i responsables. Cadascú té obligació cívica i moral de respondre de les pròpies disposicions i exercitar-les.

Salomó

Mocadorets de paper

Era el millor amb tota seguretat. Es divertia resolent complicats problemes de teoria de circuits i manipulant, amb precisió mil·limètrica, l'instrumental dels diversos laboratoris. Sempre a primera fila prenent notes i escoltant les explicacions dels professors amb interès febril. Les matemàtiques, la bèstia negra de la immensa majoria, eren per a ell com un joc. Ho devorava tot: Esquemes, teoremes, i problemes, que després digerida plàcidament, sense gens d'esforç, amb una rialleta de satisfacció i complicitat. No tenia temps per anar de bauxa, per mirar la televisió, per riure i fer broma amb els companys, per caminar i fer salut per la muntanya. Només estudiava i llegia. De l'habitació a la biblioteca, de la biblioteca a l'escola, de l'escola a la llibreria, de la llibreria al laboratori, i del laboratori, altra volta a l'habitació. Una habitació decorada amb multitud de volums de colors i formes diferents on els altres elements, com ara el llit, eren pura superficialitat. Sens dubte era el millor estudiant de l'escola universitària.

A la darrerria de la dècada dels seixanta i començament dels setanta, Barcelona agombolava la majoria d'estudiants universitaris mallorquins. La ciutat, encisadora i aclaparadora, vinculava la voluntat d'alguns joves illencs que, entabats per la seva màgia, s'hi perdien pels carrers, llargs i obscurs. En Jaume, en canvi, aprofitava tots els recursos que oferia la gran ciutat per preparar-se. No només tenia la voluntat de fer-ho, sinó que a més, posseïa totes les qualitats necessàries per esser un bon enginyer. Ambicionava molt més que la resta de companys i sabia ben bé el que volia: Anar a treballar als Estats Units.

Fa poc, després de quasi vint anys, vaig tornar a veure en Jaume. Anava, com jo, enganxat a l'artefacte indispensable per transitar dins la dèria consumista d'un gran centre comercial. Sense amollar els carrets, ens saludàrem efusivament dins aquell tragí continu de productes i objectes, molts d'ells, completament inútils. La gent circulava com a fuita i nosaltres, enmig d'aquell carretam, fèiem nosa. Teníem ganes de parlar i cercàrem un lloc més tranquil. La secció de mobles va acollir la conversa.

Em va contar que als Estats Units

totd'una trobà una bona feina. El seu brillant expedient acadèmic, la seva empenya i el seu dinamisme eren el millor passaport. La cosa funcionà un bon grapat d'anys. Treballava i feia produir l'empresa, que li reconeixia la seva labor. Però poc a poc, així com passava de la joventut a la maduresa, el rendiment disminuïa: Ara el grip, qualche caduf, una errada... No produïa amb la mateixa intensitat i el gerent li feu saber, amb la delicadesa típica de l'estat que exporta democràcia i mocadorets de paper -ja sabeu, empra-lo i tirau-lo a tot el món: Sense cap contemplació l'envià al gris carrer de l'atur. De cop i volta es va trobar sense res, amb les mans damunt el cap. Tenia quaranta anys i debades cercava. Els volien més joves, sense pro-

blemes, sense manies, disposats a donar-ho tot perquè els accionistes guanyassin més doblers. Va decidir tornar a Mallorca i s'escarrufà quan comprovà que aquí estàvem obstinats a imitar les animalades d'allà.

Parlàrem molt de temps asseguts a un sofà d'oferta, tapissat d'un vellut maragda. Criticàrem aquest sistema econòmic i les seves grans contradiccions. Ara ens prediquen -i crec que ningú ho creu- que perquè els que no tenen feina en tenguin, els que en tenen, n'han de fer més. No seria més lògic -comentàvem nosaltres- que la feina es repartís entre tots els que n'han de fer? Sí, ja ho sé, ja sé que això és una heretgia econòmica!

Sortírem amb els carrets estibats de bosses de plàstic plenes de satisfaccions, enterbolides pel fum corrosiu i sulfurós que les xemeneies de la central elèctrica d'Es Coll d'en Rabassa vomitaven.

Sa talaia d'en Rubí

El campanar com a fons

Era damunt la Sala Mariana d'un dia de primavera, ja fa més de 40 anys, quan es fotografiaren aquests sis joves d'Acció Catòlica: Jaume "Tarric" (†), Joan "Magall" (†), Antoni Arbona, Rafel "Xibau", Rafel "Costa" i Joan "Canet"

Papereria i llibreria

Guix

Papereria

Llibreria

Premsa

Revistes

Llepolies

Fotocòpies

Regals

Loteries

Carrer Es Pujol, 9

Montuïri

Els plans de jubilació

La reducció del salari mínim i les pensions per recomanació del FMI provoca una resposta política poc convincent

Fa un dies el FMI (Fons Monetari Internacional) va tornar donar un avís d'un constant problema polític com és el de revisar les pensions, ja que degut a la poquíssima productivitat ha de reduir el salari mínim.

El règim franquista va posar en marxa les pensions amb el sistema de repartiment, mitjançant el qual uns treballadors autònoms paguen, i uns pensionistes que a penes han pagat, cobren. És a dir, cobrament per una part i pagament per l'altra.

L'ideal per a una economia és el sistema de capitalització, on cada un paga per a ell mateix; i si, per exemple, durant trenta anys ha pagat cinc milions, al final en cobra uns trenta, com a mínim. En canvi, l'actual sistema de repartiment, el qual ja s'hauria d'haver canviat, està destinat al fracàs, degut a la baixada de natalitat i als aturats, fet que ocasiona una reducció en els que paguen. Hi ha molts de pensionistes que en la seva etapa laboral pagaven i ara cobren. Però ara són molts els que cobren i pocs els que paguen, assumint el dèficit l'Estat, limitant-se a la creació d'inversionistes i riquesa.

Els pensionistes actuals no sofriran les conseqüències degut al manteniment del sistema, però les persones que ja tenen 35 anys, si que les hauran de sofrir. Per aquest motiu no quedarà més remei que modificar-lo.

Els actuals cotitzants tenen la responsabilitat d'admetre el canvi actual de repartiment pel de capitalització, o un sistema de mínims. Per tal motiu han de contractar col·lectivament un fons de pensions mitjançant una entitat financera o companyia d'assegurances de vida.

Actualment existeix en el mercat una oferta de plans de jubilació individuals, fons de pensions col·lectius i fons d'inversió i estalvi, induint a confusió si se pensa que tot és la mateixa cosa. Els plans de jubilació individuals amb garantia de mort o invalidesa amb un rendiment garantit i amb participació de beneficis, sols poden ser contractats mitjançant una companyia d'assegurances de vida: els fons de pensions col·lectius, per entitats financeres i companyies d'assegurances de vida; els fons d'inversió i estalvi, per entitats financeres.

Com a professional del sector d'assegurances aconsell als futurs contractants de sistemes d'estalvi i jubilació que s'assessorin amb professionals independents per adaptar el pla segons l'edat, situació familiar, econòmica i fiscal, rescat, préstec sobre el pla, paralització del pagament de primes, augment o reducció de primes, interès garantit, beneficiaris, durada del pla a efectes d'estar exempts de l'impost sobre transmissions patrimonials, lliure disposició dels doblers a la fi de cada pla, renda vitalícia, conseqüències si deixa d'abonar primes, etc.

El pla de jubilació individual que recomanem, pel qual tenc preferència, és un patrimoni que va creixent any rera any, sense pagar cap impost pel benefici adquirit, sols paga per l'augment sobre el patrimoni, i té la garantia de poder convertir el pla en doblers quan tenguem una necessitat insuperable, sense tenir aquesta garantia l'altre patrimoni.

Davant una situació compromesa els polítics de torn fan servir allò que els és més fàcil i està al seu abast, com són manifestacions incongruents dirigides a un sector indefens, hereu d'una determinada situació política que han viscut. I mentrestant la nostra Espanya econòmica ha de devaluar, mal vendre, i tot per aguantar la batuda de torn.

Antoni Gomila Jaume
Diplomat en gestió empresarial

POR EL MISMO PRECIO VD. ESTA MAS SEGURO

En GOMILA actuam com a corredors de seguros i som el nostre representant legal ante la comissió de seguros. El nostre principal objetivo es ofrecerle el mejor precio para cada caso, pero siempre con el mismo precio, siempre con la misma cobertura y siempre con la misma necesidad de pagar.

Pasaje Santa Catalina de Siena, 2 entlo.
Telf. 72 27 36 - fax 55 34 72
PALMA

Avda. Primavera, 34 b
Tel. 65 65 75 - fax 65 61 62
COLONIA DE SANT JORDI

Plaza Ramón Llull, 22 B
Telf 55 13 56 - fax 55 34 72
MANACOR

Jaime II, 4
Tel. 64 60 43 - fax 64 60 43
MONTUIRI

CORREDURIA DE SEGUROS
GOMILA S.A.

25 AÑOS DE EXPERIENCIA A SU SERVICIO EN MALLORCA

Antoni Verger Payeras "Pelut"

Relata algunes de les peripècies que va haver de viure la joventut durant la d'ècada els quaranta, en plena post-guerra

És mestre d'obres. Des que es va iniciar a l'ofici ha intervingut en infinitat de construccions. Però aquí i ara, parlarem molt poc de la pedra i el ciment. Volem fer una referència a uns anys difícils que visquérem: La dècada dels quaranta, els primers anys de la post-guerra civil espanyola, quan estava en ple apogeu la segona Guerra Mundial.

En Toni Verger Payeras "Pelut" és un amic que des de la infància i joventut. Juntament amb altres companys formàvem un estol al qual ens hem de referir inevitablement quan giram la vista cap enrera.

En alguna ocasió en què prenem cafè plegats surt a llum a vegades una referència als vells temps, amb situacions inoblidables, recordant vells amics –alguns desapareguts– amb els quals de nins i joves rièrem, jugàrem, ens enfadàrem i passàrem junts una part de la nostra vida. La millor.

El podem veure cada dia, faci fred o calor, damunt el "Mobilette" traslladant-se d'una part a l'altra del poble o del terme, controlant diferents obres que té en marxa. De tracte afable i seriós, és amic també de les bromes. Té sentit de l'humor, malgrat que en la seva vida no tot han estat rialles.

Quan treim a llum velles històries, fets o situacions de la infància o de la nostra joventut –les "batalletes", com es diuen– recordant amics que ja no hi són i passaren a millor vida, una certa emoció el vol envair, però es domina ràpidament. Sempre ha rendit culte a l'amistat.

Amb ell i amb tota la nostra colla passàrem la nostra joventut.

Es casà amb Maria Sastre Roca. Té un germà, en Macià, i una germana, na Maria. Ell és el major. Del matrimoni nasqueren tres fills, en Macià, en Gaspar i na Joana Maria.

En Toni va néixer el 4 de setembre de 1923. Per tant ha complit 71 anys. Ja té molt per contar.

Un fet molt curiós i que ens fa notar:

el seu padrí (pare de la seva mare) fou el darrer donat del Puig de Sant Miquel, que hi hagué a Montuiri.

–On anares a escola, Toni?

–De nin, com tots, fins als set anys, a Ca ses Monges. Però després, sempre, tu ho saps perquè hi venies, a l'Escola Pública, amb don Bartomeu Mir quasi sempre. Començàrem les classes damunt el Pujol; després anàrem a Can Marc i acabàrem a les Escoles. Un any o dos amb don Sebastià Perelló, el qual ens donava classes damunt el celler de Can Ferrando. Amb don Bartomeu hi anàrem fins el curs 1935-36.

–Has anomenat una persona de felicitat memòria, un gran educador: don Bartomeu Mir. Què ens pots dir d'ell?

La veu d'en Toni agafa un to solemne.

–Un gran mestre. No ho dic jo, solament. Tots els qui anàrem amb ell tenim la mateixa opinió. Una persona que sabia conjugar la seva serietat amb l'humor. Sempre atent amb els alumnes i pendent d'ells. Amb un sistema d'ensenyament que he recordat i alabat. Comprensiu i humà. Els alumnes l'apreciàvem molt i els qui anàrem a les seves classes tenim d'ell una opinió molt elevada i un record imborrable.

–Ja et tenim fora de l'escola. Què fou després de la teva vida?

El nostre amic capeja lentament.

–Les coses canviaren molt. Vaig deixar l'escola a les portes del 36 i estallà el Moviment. A ca nostra, una família humil i amb tres fills, em necessitaven i vaig haver de partir a fer feina. Jo tenia uns 12 ò 13 anys. Vaig estar un hivern a Son Vidal d'Orient, dins la muntanya, a la campanya de recollida d'oliva. Reco-llia les olives que aplegaven les dones i amb una somereta, entre roques, caminois i neu, les duia a la tafona. Hi havia més de trenta dones que en collien. Des d'allà vèiem els avions que passaven quan anaven a bombardejar Palma. Temps de fred i de por. D'aquí vaig passar a

Son Agre, un hort de devora Son Sant Joan. Altra volta la por quan els antiaeris de Son Banya, prop de nosaltres, disparaven contra els avions que venien a fer incursions damunt Palma.

En Toni i el qui subscriu feren el servei militar a la 81 Unitat de l'Aire. Ell es va haver d'incorporar a Madrid on hi va estar 8 mesos abans d'esser destinat definitivament a Mallorca.

–Com era el Madrid del 43-44?

–Una ciutat de tristor i pobresa. La gent tenia la cara demacrada. En els fragments de NO-DO, que a vegades veim per TV d'un mode retrospectiu, es pot observar això que dic. A les boques del metre hi venien castanyes torrades, figues seques i coses així que ajudaven a entretenir la fam. Els mallorquins ens salvàrem pels paquets d'aliments que rebíem de ca nostra.

–Situem-nos als mateixos anys a Montuiri amb un personatge característic d'aquell temps: en Jaume "Gelater"...

–Es Gelater! Sí que és ver. Era un personatge. Quan es parla dels 40, en el nostre poble s'ha de tenir en compte en Jaume. Els mesos d'estiu, quan batíem amb els carretons, ell es passejava amb el carretet de gelat per les eres de més a prop del poble. Fins i tot un vespre anà a

les festes de Lloret amb el carretó de tres rodes; i nosaltres, els joves, li ajudàvem a empènyer. En l'hivern, tots els joves de la vila érem dins ca seva on tenia un fonògraf i una mica de taulell. A més de gelat, també despatxava copes. Allà es pot dir que tots els qui en aquell temps érem jovenots hi aprenguérem a ballar.

-Digues-nos, Toni, què era segons tu, allò que ens ajudava a superar aquells anys tan difícils, de tanta estretor i traves curtes?

Ens mira i "fa sa mitja".

-Sens dubte el cinema de Ca n'Aloi. La il·lusió de les pel·lícules. Era un món nou i molt distint, els que ens presentaven a través de la pantalla. En aquells temps també desitjàvem poder lluir un rellotge de polsera que valia trenta o quaranta duros; aspiràvem també a això. Un luxe difícil d'aconseguir. Les cases de ràdio començaven a oferir aparells per 2 i 3.000 pessetes a pagar "a plaços" de 200 pessetes mensuals. Tot això era inassolible, valia un dineral, i no el teníem. Però vivíem amb la il·lusió d'aconseguir-ho qualque dia.

-Consideres que el cinema influí decisivament en l'educació de la nostra generació?

-No hi posis cap dubte. No teníem res que actuàs dins nosaltres amb tanta eficàcia com el cinema. No teníem per llegir. El cinema ens salvà també de l'avorriment i de la desesperació. Era el nostre aliment cultural.

El nostre amic s'entusiasma relatant com érem i com passàvem el temps. Els mitjans de què disposàvem per entretenir-nos eren pobres i escassos.

-Has dit que el gelater tenia un fonògraf igual que si tingués un tresor...?

-Ho era. Dubt que dins el poble n'hi hagués mitja dotzena. Dos o tres companys i jo en compràrem un d'usat, que ens costà més de 300 pessetes. Un dineral. Ens féu anar de caire i amb les butxaques buides bastants de mesos. Quin temps!

-Com ens explicaries, Toni, el drama dels dissabtes el vespre i diumenges en que mancava l'electricitat?

-Era com una desgràcia. Estàvem perduts. Fèiem feina tota la setmana amb la il·lusió del cinema i després ens vàiem privats de la cinta que ens havia de fer

passar unes hores agradables, com si fos l'aliment del nostre esperit.

-Ens creuran els lectors quan els pintem aquest panorama, què avui quasi fa rialles?

Ens mira sorprès.

-És possible que no s'ho creguin, però tu saps que algun vespre érem més de cinquanta esperant sense llum dins Ca n'Aloi fins a més de les 11. De cop s'entregava l'electricitat. Entre tots convençem en Joan Aloi perquè obrís la taquilla, i de per tot acudia gent. La sala arribava a estar més de mitja. Quan acabava el programa eren més de les dues de la matinada. Com dius, és difícil de comprendre.

-Malgrat que sia amb breus paraules i noms, per què no ens anomenes alguns espectacles baraters que també feien acudir la gent al cafè i a Ca n'Aloi?

-Sí. En aquells anys anàvem tan endarrerit d'espectacle, que quan posaven una pissarra al cinema anunciant un cantador de flamenc, en Gutiérrez o en Rafael de Sevilla, espectacles de pesseta l'entrada, hi havia serpentes per entrar. Segur que feiem pena!

Vertaderament sí; és possible que fésim pena. Hi havia una avidesa d'espectacle, de voler saber, d'admirar, diguem-li novetats, d'adquirir cultura, malgrat aquesta fos d'esperdenya. Naturalment s'aprofitava també per passar unes hores. No teníem res més.

-Seguim en els anys 40. Un altre personatge d'aquell temps: les baratadores.

-Sí. Fou una altra característica dels 40. Se'n podrien escriure pàgines. Aquests anys la rusca anava per tot arreu. Montuïri era un poble productor de blat. Per tant, farina i pa. Aquestes dones venien de Ciutat amb jerseis fets a mà, xocolata de baixa qualitat, oli d'oliva o d'ametlla... amb mil coses així, què canviaven amb farina o blat als particulars, sempre esquivant la Guàrdia Civil. Quan un contempla la baldor d'avui o el pa que es perd o tudam... i ha conegut aquells anys... I això era l'altre dia, fa 50 anys!

-L'espai no ens dona per a més. Sols unes preguntes. Què ha canviat o millorat més, la tècnica amb tots els seus aspectes o les persones?

-Tècnicament s'ha avançat molt. Humanament tal volta no hem millorat massa. Si no, mira la premsa.

-La darrera pregunta, Toni: Et preocupa tornar vell?

-Sí, en certa manera. El tornar vell és perdre entre altres coses, una molt important: la il·lusió de la joventut.

És tard i ens acomiadam de l'amic. Durant un cert temps ens hem sentit influenciats per les seves paraules. Ha tornat a la nostra imaginació la veu de "N'Angelillo" a través d'un fonògraf constipat, el redoble del saig fent les crides, els quadres del cinema penjats a la façana de Ca n'Aloi, reflectint la llum del carrer... Pujam al pis. Dins unes hores tal volta becarem davant un "programa-bassura" de la TV. El que va d'ahir a avui...!

Miquel Martorell Arbona

Restaurant
Cafè Carboner

(DIMARTS TANCAT)

Refrescs de noccs, comunions, baptismes

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

S'ha dit que...

Desè aniversari

Si hem arribat a un temps de celebracions i homenatges, sobretot a Montuïri, per què no commemorar el desè aniversari de la firma d'**En Xerrim** en aquesta secció tan llegida pels montuïrers?

Qualcú ha demanat amb insistència qui és **En Xerrim**. Idò bé, **En Xerrim** ets tu, som jo, som tots els de la vila quan feim comentaris a vegades afalagadors i altres destralejant contra certes manifestacions o fets, o expressant el descontent davant el mode de procedir de determinades persones o personalitats... frases, comentaris, insinuacions, rumors... expressats unes vegades amb gràcia o picardia, altres amb ingenuïtat i amb més o manco "xispa", gràcia o agudesa... però generalment fent referència a Montuïri o als montuïrers, ja que són ells, som nosaltres, els protagonistes.

No sempre, però, són fets confirmats. A vegades, poques, durant aquests deu anys, intencionadament n'ha sortit qualcun que era fals o suposat, amb la més sana intenció d'espavilar el lector cap a un determinat as-

pecte.

Començarem a firmar aquesta secció pel gener de 1985. És així, idò, que amb aquesta sortida ja s'han complert els deu anys. Però els començaments del "S'ha dit que..." data d'uns anys abans, ja que s'estrenà en el número 343, pel setembre de 1981. Abans que **En Xerrim** va aparèixer amb les següents firmes: *Sa gent*, fou la primera, *Es Carrer*, la segona, i *Sa veu des carrer*, la que ens va precedir.

Mentre ens congratulam per aquest desè aniversari, volem aprofitar per demanar als nostres assidus lectors, amics tots, la seva col·laboració perquè aquesta secció encara surti més lluïda i s'hi enregistren més "dits". Entre tots, escodrirem millor tot quan passa i després, nosaltres, ho podrem contar tot "fil per randa". I per molts d'anys!

Nota.- Qualsevol dels col·laboradors o redactors de **Bona Pau** rebrà tot quan li digueu, que després serà traslladat al qui firma.

Gràcies.

... ha passat més d'un mes des que hi hagué aquells dies de fortes barrumbades i encara n'hi ha que no ho han oblidat. I un, que tenia por de negar-se, encara s'altre dia demanava a quants de metres estava Montuïri sobre el nivell de la mar. Idò bé, es nostre

poble està a 170 metres altària. I que no tenguí tanta por!

... dies enrera se presentaren a certes cases persones desconegudes dient que venien a revisar s'instal·lació des "butano"... i n'agafaren bastants de desprevinguts i els feren pagar 1.200 pessetes o més, pes canvi de sa goma; una goma que comprada an es qui despatxa ses "bombones" de "butano", es dimecres, la ven per 175 pessetes. Quantes pessetes per posar-la en un minut! Quin robatori! Anau alerta!

... fins quan haurem de tenir paciència abans d'asfaltar totes ses síquies que feren per posar ses tuberïes de s'aigua neta? Tothom voldria que començassin per prop de ca seva. Ara bé, hi ha carrers vertaderament intranxistables, pel quals hi ha molta circulació. Per què no tenen preferència aquests?

... ja n'hi ha que s'alegren de comprovar que "Perlas Orquidea" ben prest s'instal·larà a Montuïri, devora Es Creuers. Hauran quedat fellons aquells qui desitjaven que això no es produís.

... aquest fet, de "Perlas Orquidea", alegrarà un grapat de montuïrers, però deixarà descontents molts de manacorins que hi tenen el seu mode de viure.

... per què serà que el CE Montuïri llua a les camisetes propaganda de "Perlas Orquidea" en el partit de copa contra el Manacor i no de "Munper" com és habitual des de fa dues temporades?

En Xerrim

Hamburgueseria

Pub
Es Dau

Avda. Es Dau

Montuïri

Extraordinària celebració dels 25 anys com a director de la Banda de Música

Gratitud i reconeixement del poble cap a Pere Miralles

Tots els actes formaren part de la celebració de Santa Cecília

L'Orquestra Simfònica de Balears "Ciutat de Palma", per primera vegada a Montuïri

És molt possible que no s'hagi retut mai un merescut homenatge en el nostre poble a una persona que se l'ha guanyat pels seus 25 anys de direcció de la Banda de Música. I no sols per aquest motiu, sinó també perquè en Pere Miralles Roca, de 65 anys, al dir del nostre redactor, Guillem Mas, en l'escrit de presentació de l'homenatge, "és un personatge que defineix per ell sol un etapa històrica i prou important de Montuïri. La seva doble faceta, de director de la nostra Banda i la de regidor dels primers ajuntaments democràtics, és recordada, pels qui en aquells moments teníem prop de vint anys, com una etapa de gran vitalitat en el nostre poble. Sincerament crec que sense en Pere aquesta vitalitat hagués estat més minsà".

Actes del dissabte

El dissabte dia 26 a l'hora del començament, l'església estava atapeïda de gent. Molts es consideraven obligats a recolzar una tasca difícil de repetir. Un públic addicte esperava el començament de l'acte.

Cinc parlaments marcaren l'inici, la motivació, la justificació i fins i tot l'exaltació de l'acte: Joan Oliver, President i en representació de la Federació de Bandes de Música de Mallorca, parlà i li oferí una placa commemorativa. Joan Francesc Romero Valenzuela, féu la mateixa cosa després de dissertar, en representació de la Conselleria de Cultura, Educació Esports del Govern Balear. Joan A. Ramonell, el batle, en nom de l'Ajuntament i del poble, després de ponderar la labor d'En Pere, li ofrendà un saxofó en miniatura i l'estatueta d'un cossier. Joan Verger Pocoví, President del CIM i montuïrer, l'obsequià amb un batuta de plata. I naturalment, després, el mateix Pere, agraià amb satisfacció totes aquestes mostres de reconeixement.

L'acte es va concloure amb un meravellós concert a càrrec de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears, "Ciutat de Palma", dirigida per Lluís Remartínez, la qual interpretà obres de Beethoven, Schubert i Mozart.

El batle, en nom del poble i de l'Ajuntament, obsequià Pere Miralles amb una estatueta representant un cossier, i un saxofó en miniatura

Actes del diumenge

A primera hora la banda recollí dos músics nous: Joan Mateu Sampol i Pere Febrer Mayol. A l'església, la Coral "Mont-Lliri" va cantar la "Missa Te Deum Laudamus" d'en Perossi, dirigida per Baltasar Fiol. Després de l'Eucaristia

tres actuacions musicals ompliren de satisfacció els assistents: una, a càrrec de la Coral Infantil de l'Escola de Música; l'altra, pel conjunt instrumental de la referida escola, ambdues dirigides per Margalida Nicolau, i la darrera, interpretada per la Banda de Música, pel director, el qual estrenà la nova batuta, i per la mateixa subdirectora, Margalida Nicolau.

Abans d'acabar encara hi hagué altres ofrenes a l'homenatge: una placa, pel Patronat de Música; uns "gemelos", una corbata i un pergami amb la firma de tots els músics, per la Banda de Música.

La jornada acabà amb un dinar en el restaurant "Es Cantó", on es féu palès una vegada més el recolzament del poble cap a les dues institucions musicals del poble, la coral i la banda; les quals, dins aquest esdeveniment, celebraven la festa de la seva patrona Santa Cecília, actes organitzats per l'Ajuntament, el del dissabte, i pel Patronat de Música, els del diumenge.

FIRA

El primer diumenge d'aquest desembre, dia 4, celebrarem la fira d'enguany amb tots els actes programats com en les d'anys anteriors.

El batle convida tothom.

Es Molí des Fraret

Dia 4 del passat novembre foren firmats dos convenis de cooperació en Es Molí des Fraret: un entre el CIM i la Mancomunitat des Pla i l'altre entre el mateix CIM i l'Associació d'Amics dels Molins. Pel CIM firmà el President, Joan Verger; per la Mancomunitat des Pla, el Vicepresident, Joan A. Ramonell (Batle de Montuiri) i per l'Associació d'Amics del Molins, el President, Gabriel Rabassa.

"S'Esbart des Pla"

L'excursió d'aquest mes, dia 6, es realitzà al Camí Vell de Lluc-Pollença, amb una participació semblant a la del mes passat.

Pel que fa al calendari d'excursions programades pel curs actual, 94-95, el publicam en atenció a haver-nos-ho demanat. És el següent:

Octubre, dia 9	Cova des Pirata
Novbre, dia 6	Camí vell Lluc-Pollença
Desbre, dia 11	Mirador de n'Alçamora
Gener, dia 8	Es Clots Carbons
Febrer, dia 12	Es Coll Baix
Març, dia 12	(Aniversari)
Abril, dia 30	S'Esclop
Maig, dia 14	Sa Talaia Freda
Juny, dia 4	Sa Fita del Ram
Juliol, dia 25	Puig de S'Àliga i Cala Pi

Persones Majors

Dia 17 l'Associació de Persones Majors va organitzar una anada a la fira del Dijous Bo a Inca. La participació no va

En es Molí des Fraret els qui havien de firmar el conveni realitzaren abans una visita d'inspecció i pogueren contemplar la feina de rehabilitació que s'està fent

desmerèixer i els qui hi anaren tornaren satisfets.

Deixalles

Amb motiu de les festes de Nadal, Cap d'any i Reis molta gent tindrà l'oportunitat de cooperar amb la campanya de recollida de "Deixalles", sobretot amb roba, botelles buides de vi i cava i altres objectes que poden ésser útils a aquesta benèfica organització. Per tal motiu, la portassa del carrer de Na Quintana romandrà oberta tots els dilluns.

Llibre de poemes

El passat 26 de novembre a la Casa de

Cultura de Santanyí es féu la presentació del llibre de poemes titulat *Simfonia amb blau major*, de Mn. Pere Orpí Ferrer, antic rector de la nostra parròquia, obra que quedà finalista en el premi de poesia "Bernat Vidal i Tomàs, 1994". Enhora-bona.

Imposts municipals

L'Ajuntament ha fet públic un ban anunciant que a les oficines municipals, del dia 1 al 15 d'aquest desembre es cobriran els rebuts d'IAE i de Recollida de fems, de les 8 a les 14 hores.

Homenatge al director de la Banda

Coincidint amb els actes organitzats amb motiu de la commemoració de Santa Cecília, patrona dels músics, dies 26 i 27, es va retre un homenatge a Pere Miralles amb motiu dels 25 anys de director de la Banda de Música. Enhora-bona.

"Sa Fira"

El primer diumenge d'aquest desembre, dia 4, se celebrarà la Fira d'enguany, dins la qual també tindrà lloc la "XVI Fira i Mostra de sa Perdiu". Com tampoc hi mancaran les exposicions de bestiar, maquinària, cans, plantes, i molts altres objectes propis de tal celebració.

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

El teu esforç pot ajudar a protegir el medi ambient

Selecció dels fons i utilitzant els contenidors apropiats

Aprofita els Punts Verds

CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Sí tot tipus de paper, preferentment d'oficina, revistes, diaris.

No papers bruts, amb restes de menjar, oli ...

CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Sí cartons de tot tipus, doblegats o tallats perquè ocupin poc espai.

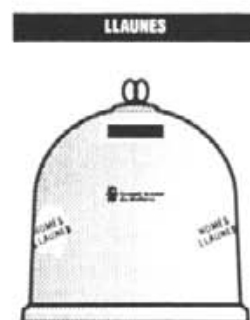
No tetrabricks, perquè tenen una làmina plastificada o d'alumini a dins.

CONTENIDOR IGLÚ VERMELL

Sí roba i sabates que es puguin tornar a utilitzar.

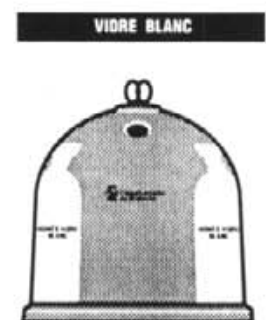
No roba bruta, Sabates molt gastades.

CONTENIDOR IGLÚ PLATEJAT

Sí llaunes de begudes i de conserves.

No altres objectes metàl·lics.

CONTENIDOR IGLÚ BLANC

Sí botelles i pots de vidre transparent sense els taps.

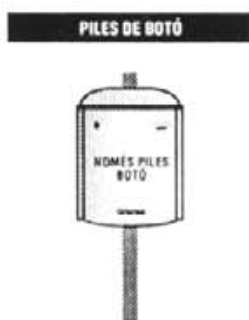
No taps ni bombetes.

CONTENIDOR IGLÚ VERD

Sí botelles de vidre no transparent (verd, ambre...) sense els taps.

No taps ni bombetes.

CONTENIDOR GROC

Sí tan sols piles de botó. Els comerços poden sol·licitar un contenidor propi que recollirà l'Ajuntament.

No altres tipus de piles.

CONTENIDOR GROC

Sí tots els altres tipus de piles que no siguin de botó.

No piles de botó.

CONTENIDOR QUADRAT TARONJA

Sí oli comestible que ja no s'utilitza (d'oliva, soja, gira-sol...)

No oli de maquinària.

CONTENIDOR QUADRAT GRIS

Sí oli de maquinària.

No oli d'alimentació.

CONTENIDOR METÀL·LIC GROS

Sí objectes i trastos que ja no s'utilitzen. Si són molt voluminosos és preferible telefonar al servei gratuït de recollida.

No restes de jardineria.

APROFITA ELS
PUNTS VERDS

CENTRES DE
RECOLLIDA
SELECTIVA DE
RESIDUS

És un missatge del

Consell Insular
de Mallorca

per una Mallorca més neta.

L'alzina

Propietats curatives

Les alzines, un dels arbres més representatius de la regió mediterrània i molt freqüents a la Península Ibèrica, normalment es troben agrupades formant un bosc anomenat alzinar, el qual constitueix el bosc mediterrani per excel·lència.

Ja els antics grecs, romans o celtas consideraven l'alzina com un arbre sagrat. A Grècia, a la vall de l'Argòlida, a Nemea, cada dos anys, el 1er. d'agost, celebraven unes competicions atlètiques denominades jocs nemeus, on es premiava als guanyadors amb una corona de fulles d'alzina, ja que era l'arbre sagrat de Zeus.

La "illicina", o alzina en llatí, degut a la forta proporció de taní que conté, presenta moltes propietats curatives, ja sigui utilitzant els aglans, l'escorxa o les fulles.

Dels aglans podem obtenir:

- **El cafè d'aglans**, de propietats tòniques, és a dir, que restableix la normalitat de l'organisme.

Per fer el cafè s'agafen aglans agres, es torren i es piquen (podem utilitzar la picadora elèctrica), i després simplement amb la cafetera, com si es fes cafè normal, però emprant els aglans, obtindrem una infusió anomenada cafè d'aglans. Ja en temps de les expedicions dels cristians contra els musulmans per a reconquerir Terra Santa (les creuades) es donava aquest cafè d'aglans als ferits. També encara hi ha certes regions de Sèrbia (o al menys quan Wifred Bové ho va escriure) que desconeixien el nostre cafè "excitant i perillós", segons diu aquest autor, i empenen molt avantatjosament el cafè d'aglans torrats.

- **Orxata d'aglans**, per a combatre diarrees i dificultat d'orinar.

S'agafen de 6 a 10 aglans, es lleva primer la closca i després la pell més fina. Una vegada pelats es piquen. Llavors posam una olla al foc amb un litre d'aigua aproximadament, i sucre a gust. Quan bulli l'aigua ensucrada hi posam els aglans picats, deixant-los bullir uns pocs minuts, i ja tenim l'orxata enllestida.

L'escorxa

És molt bona per fer netes les ferides i regenerar els teixits superficials aconseguint la seva cicatrizació. Usant escorxa tendra d'alzines juvenetes, que també

pot tenir-se guardada seca, es fa una coccio de la següent manera: pesam 10 grams d'escorxa d'alzina, la posam dins una olla amb 1/2 litre d'aigua i ho tenim al foc durant 25 ò 30 minuts. La infusió resultant té diverses aplicacions, com per exemple:

- **En gàrgares**, fa netes i cicatritza les llagues de la gargamella.

- **En glopeigs**, també neteja i cicatritza les llagues de la boca, així com les hemorràgies de les genives.

- **En cas de llagues externes**, la coccio es realitzarà de la mateixa manera, però utilitzant 20 grams d'escorxa d'alzina per 1/2 litre d'aigua. En primer lloc s'han de rentar amb aquesta aigua "d'alzina" les ferides i després damunt s'hi posa una gasa esterilitzada banyada d'aquesta aigua.

Les fulles

Es poden utilitzar com:

- **Antisudoral**, pulveritzant finament les fulles i empolsant-ne calcetins, calces i peücs. Disminueix considerablement la suor dels peus.

- **Per corregir l'agror d'estómac**: s'agafa una fulla, li tallam les punxes si en té, i s'utilitza com si fos un "xiclet";

és a dir, es posa dins la boca una bona estona i es va enviant la saliva.

Amb tot el que s'ha dit fins ara d'aquest esplèndid arbre, és fàcil pensar els motius pels quals els antics celtas, grecs o romans elegiren l'alzina com a arbre sagrat; i és que a part de ser verd i tenir fulles de cap a cap d'any, està perfectament adaptat al clima, serveix per alimentar el bestiar, i fins si tot els aglans dolços són bons pel consum humà. Tot això sense comptar la quantitat d'aplicacions medicinals. S'ha de reconèixer, per tant, que aquestes cultures, de les què, entre d'altres, possiblement hi descendim, ja tenien molt de seny.

Rosa Mª Nicolau Pericàs

Para medir la intensidad de la vida

Omega Speedmaster
cronógrafo de caballero con indicador
de fecha y cristal de zafiro irrompible
en oro de 18 quilates, bronce o acero.
Sumergible hasta 30 m.
Swiss made since 1848.

Ω
OMEGA
The spirit of excellence

AGENTE OFICIAL

JOYERIA
Fermin

MANACOR · PORTO CRISTO · CALA MILLOR

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Davant la creu
dels "caídos"

*Es compten a centenars
les fotos que féu el
Bartomeu Sampol tenint
la creu dels "caídos" i
l'església parroquial com
a fons, i el graons com a
suport.*

*N'hem triada una
d'entre moltíssimes.
En aquesta hi veim
enfilats o recolzats
quatre adolescents: na
Margalida "Matarina", en
Tomeu "Soqueta", na
Catalina "Baca" i na
Joana Aina "Baca".
En aquells anys encara
hi havia el noguer
damunt el graons.*

Poemes

Albada de Sant Bartomeu

Guaiten rates al sostre net de moixos
i cascavells incauts.

Potser les òlibes
ignoren la foscor, però la insulten
al campanar polsós, fart de silencis.

A l'albada els batalls canten absoltes
o cossiers Pascuals de festa grossa.

Flabiols i tambors broden domassos
per al poble indigent de matinades.

Vora la Creu d'En Gegues, opta el poble
per la ciutat o per la part forana.

Pere Orpí

Montuïri, Sant Bartomeu, 1991

El lledoner

L'arbre esponerós quelcom de misteri amaga
dins l'atapeït brancam.

A la primavera ufana de colors,
té efluvis de Pasqua,
nits on els ocells és condormen
amb un vou-veri-vou d'estrelles.

A la tardor, dorades pluges
extremides amb el so del bronze crismat,
ungides de pregària i nostàlgia.

A l'hivern, braços nus
suplicant verda resurrecció
a l'altura blava.

És fita missatgera d'eternal repòs,
vell relicari de comiats
afeixugats de llàgrimes.

Volior d'àngels amb trompetes apocalíptiques
convocant al judici.

Esperança ferma de celestial hostatge.

Baltasar Amengual, prev.

Montuïri, octubre 1994

Joan Mayol "Simó" i Margalida Cerdà "de sa Caieta"

Un matrimoni que ha viscut dignament, però en la tristor de la mort de l'únic fill després d'una malaltia de 15 anys

El matrimoni format pels dos esposos montuïrers Joan Mayol Ginard "Simó" i Margalida Cerdà Barceló "de sa Caieta" fa uns mesos que arribaren a les noces d'or, si bé ha estat un matrimoni que per diferents raons durant bastants d'anys va tenir fixada la residència fora de la vila. Ara bé, ja en fa sis que tornaren definitivament i de llavors ençà viuen al carrer Joanot Colom número 6, una travessia del carrer del Garrover; no obstant, ens digueren, no varen perdre mai el contacte amb el poble.

Quan en Joan era petit va anar primer a l'escola pública i després amb el vicari Munar, però quan encara no havia arribat a l'adolescència ja el posaren a fer feina a fora vila. Però en tenir 18 anys i per motiu de la guerra civil es va haver d'incorporar -havia nascut el 18 de maig de 1920- quan sols mancaven quatre mesos per acabar la lluita armada. Així i tot -ens digué- va haver de fer 7 anys de "mili", fins el cas que quan es casaren ell encara estava incorporat i no el llicenciaren fins mig any després.

Na Margalida, per altra part, és la que manco ha viscut a Montuïri. Va néixer el 23 de novembre del 1919, però el seu pare se n'anà a l'Havana quan ella sols tenia 8 mesos, si bé en tenir 4 anys també se n'hi anà amb la seva mare. Però vet ací que allà, al poc temps, aquesta es posà malalta i com que no es curava, als vint mesos elles dues tornaren a Montuïri.

En Joan i na Margalida, a l'homenatge als majors, el 21 d'agost passat

Ja aquí, na Margalida anà a costura a Ca Ses Monges. Als 8 anys féu la Primera Comunió i als 9 amb la seva mare es traslladaren a viure a Porreres per dedicar-se al servei d'una família. I ja no tornaren fins que en tengué 20.

Al cap d'un temps ella i en Joan començaren les relacions i es casaren quan tots dos havien complit els 24 anys: era el 9 de setembre de 1944.

A l'any de casats tengueren l'únic fill. L'educaren tan bé com saberen, anà a escola a Montuïri i amb el desig que

continuàs els estudis fixaren la residència a Ciutat quan el nin tenia 13 anys. Per altra part, en Joan, que sempre havia treballat a Aubenya, quan arribà a Ciutat es posà a fer feina a la fàbrica lletera "Agama" i allà treballava tan satisfactòriament que hi va romandre per espai de 25 anys, fins que en tengué 64, que fou quan es jubilà. Però el fill no volgué estudiar carrera, i en vista d'això es va posar de camarer d'un hotel, i allà arribà a ser "maitre" quan sols tenia 28 anys, edat en què es s'inicià en ell una malaltia de la qual ja no se'n va curar: moria 15 anys després, als 43, ara en fa 6. Deixà esposa i un fill que ara en té 22. És, per tant, l'únic nét que tenen.

No es pot dir que en Joan "Simó" i na Margalida "de sa Caieta" ha estat un matrimoni que hagi trescat molt o hagin hagut de passar moltes penúries, si exceptuam la malaltia i mort del seu únic fill. La festa de les noces d'or, que compliren el passat 9 de setembre, la celebraren en intimidat, en família; però amb la gaubança d'una parella que ha viscut satisfactòriament i sense pretensions d'ostentació, durant 50 anys. I per afegitó gaudeixen de bona salut, tanta que de no tenir cap denou encara podran continuar vivint molts d'anys plegats.

O. Arbona

GIWWAS

Carrer del Pujol, 9

Vine a posar-te en forma

Gimnàstica de manteniment
Gimnàstica rítmica
Aerobic
Judo
Ball de saló
Sala de massatges

Pròximament:
Sala de musculació
Sauna

Informació
Tlf. 64 65 39

Joana Lladó Miralles fa 38 anys que se n'anà per missionera

Ha estat a Àfrica, Itàlia, Catalunya, Valladolid i Saragossa, on cursà una carrera

Quasi tota la gent de Montuïri que ara té més de 50 anys recordarà la gran efervescència religiosa que es respirava al nostre poble, sobretot durant la dècada dels 50-60. Un fet que, entre d'altres, promouria dins la infància i joventut –al-lots i al-lotes– l'aparició d'un bon grapat de vocacions religioses, de les quals actualment unes es conserven intactes, mentre altres, amb el pas del temps, han esdevingut frustrades.

D'entre les primeres cal esmentar na Joana Lladó Miralles "Lladó", una joventeta que havia nascut el 18 de novembre de 1934 i quan acabava de complir els 22 anys ho deixà tot –família, amistats i poble– i partí cap a la Península, a Catalunya, al noviciat de les Religioses Missioneres de la Immaculada, amb el ferm desig d'espargir la Bona Nova per terra de missions. Aleshores era la Delegada d'Aspirants d'Acció Catòlica a Montuïri i el 30 de novembre de 1956 partia d'aquí per consagrar-se a Déu mitjançant la vida religiosa.

Se'n va haver d'anar allà perquè aquesta orde no té casa a Mallorca. Ara bé, ella no és l'única mallorquina d'entre elles, ja que són onze les illenques que hi professaren, avui escampades per Itàlia, Àfrica, Amèrica, Barcelona... però, això sí, és tota sola de Montuïri.

–Sabíem, Joana, que te n'anares a Àfrica...

–Sí, cap allà hi vaig partir després d'acabar els dos anys de formació. Tenfem el noviciat a Mataró (Barcelona). Tod'una, en haver acabat els dos anys, em volien fer anar a estudiar a Madrid, però els vaig dir que no havia entrat a la Congregació per estudiar, sinó per anar a missions. I així fou com dos mesos després de la professió religiosa ja em trobava a Àfrica. Me'n record, per cert, que un missioner d'edat, que ja feia temps que estava allà, em preguntà: "Quin temps fa que has acabat el noviciat?". I després de dir-li que sols feia dos mesos em respongué: "Has donat un salt mortal; però Déu et benirà". Amb això vull dir que tot i essent ben jove ja era a Àfrica.

–Quin temps hi estigueres?

–La primera vegada, deu anys. En vaig haver de sortir degut a la revolució que hi hagué en temps d'en Macias.

–Això devia ser a Guinea?

–Sí, a Guinea Equatorial.

–I després?

–Vaig retornar a Espanya per estar-hi un parell d'anys, però durant aquest temps aprofitarem per fer una fundació nova a Itàlia, a un poble molt pobre, ja que nosaltres estam ubicades en els pobles més necessitats que hi ha.

–A Itàlia, per quin temps?

–Hi vaig estar sis anys; però després vaig tornar a Espanya, a Saragossa. Allà n'hi vaig romandre quatre estudiant la carrera que tenc.

–I quina és aquesta carrera?

–La d'Arts Aplicades. És una derivació de Belles Arts. Aleshores ja havia acabat el batxillerat. Hem vaig esforçar molt i en aquests quatre anys vaig acabar la carrera universitària, que era de cinc.

–Amb aquest títol universitari, què feres?

–Vaig tornar a Àfrica altra vegada. Això ja era l'any 80. Però en aquesta ocasió sols hi vaig estar dos anys perquè em vaig posar un poc malalta, encara que els meus germans no ho saben molt

bé –ens digué en veu baixa–, però m'hi vaig posar. Una vegada a Espanya vaig retornar al Col·legi, on hi vaig estar un any descansant. Més envant fundarem una residència de vellets a una parròquia d'un poble petit del nord de Valladolid, de dos mil habitants, com Montuïri; però també de gent molt senzilla. Allà feia molt de temps que cercaven monges. Quan hi anàrem trobàrem una residència molt abandonada. Haviem tengut un capítol provincial i els capellans d'allà, d'un patronat que hi havia, ens havien escrit demanat monges, per favor.

–Quin poble és aquest?

–Mayorga, que no és Mallorca, encara que per la pronúncia s'hi assembla molt. Tant és així que quan vaig dir a les meves germanes de Montuïri que me n'anava destinada allà, m'entimaren: "finalment te tendrem a prop" –digué na Joana amb una rialla fresca–, pensant ells que era Mallorca. I allà estic des de fa onze anys.

–Què fas allà?

–Faig feina a la Parròquia i a la residència.

Passàrem després a parlar i recordar aquell temps, aquells darrers anys inoblidables d'estada a Montuïri, en plena joventut. I de quan ella, per seguir la vocació, es va veure obligada a deixar el poble.

–Tengueres problemes a l'hora de deixar la teva família?

–"Ui, mumpare!" –digué na Joana amb una sonora exclamació–. Molts de problemes. Ara bé, tot era per estimació. Ell deia: "He tengut dues germanes monges", que eren les meves ties, i han estat a Mallorca. Una era de Sant Jeroni d'Inca, i l'altra de la Puresa. Per això em repetia: "I per què te n'has d'anar?" O sia, els va costar molt, que m'hagués d'anar tan enfora.

–Per què no ens dones algunes pinzellades de la teva infància i joventut a Montuïri?

–Foren uns anys meravellosos –contestà abans d'acabar la pregunta–. Crec –afegí– que durant la infància hi ha poques persones que hagin estat més feli-

Dia 19 de maig de 1955 –dia de l'Ascensió– el vespre, feia l'entrada a Montuïri el nou rector, don Jaume Cabrer. De l'acollida que el poble li retré n'és testimoni aquesta foto. Com també dels porta-estendards, Pere Mayol i Joana Lladó i molta gent. Na Joana, tota eixerida, 20 anys, n'és una mostra de la vibració de la joventut catòlica d'aquells anys.

ces que jo, degut, sobretot, a l'ambient familiar. Basta comprovar que ara mateix, amb motiu d'aquest esdeveniment familiar –es refereix a la mort del seu cunyat, motiu pel qual des de Valladolid ha vingut a Montuïri, i nosaltres hem aprofitat per fer aquesta entrevista–. Tots els germans patim; enrevoltam na Fancisca. I això que en Baltasar era de Porreres, però ens estimam tant... I és perquè formam com una pinya ben atapeïda... Això em fa recordar més coses de quan era petita... Una bella infància.

Després d'una estona va recordant.

–Als dos anys vaig començar a anar a escola amb les monges, i fins als 18 anys. Després ja ens vàrem “embullar” amb don Bernat, sor Antònia de la Victòria, Cursets de Cristiandat, Acció Catòlica... Tan ficada hi estava que quan les amigues em venien a cercar, els meus pares em deien: “Joana: Acció Catòlica”. Sempre teníem tramut qualque cosa: o una reunió, o una assemblea, o un encontre en el Puig... O sia, una infància, primer, i una joventut, després, precioses.

–Que te'n peneds dels anys passats a Montuïri?

–Firmaria tornar tenir una vida com la que vaig tenir. Ara bé, una cosa que lament ara és la de no haver estudiat quan era nina i jove, i així no hauria hagut d'haver d'estudiar seriosament quan tenia 40 anys. Per alta part, repetesc, la joventut a Montuïri fou meravellosa, amb

nins i joves; sempre enrevoltant la parròquia. Crec, per altra part, que tot això de missions es deu a haver estat encoberta per persones exemplars.

–A quines persones et refereixes?

–Sobretot a don Bernat Martorell. D'ell vaig captar l'esperit missioner. Puc dir que el me va transmetre. Això fou degut, sobretot, a aquell moviment d'Església que hi hagué en el nostre poble pels anys 50-55.

–Per què no ens contes algunes anècdotes d'aquell temps?

–En contaré dues: Una vegada una “pandilla” de joves, que eren els nostres amics, anaren a veure don Bernat i li volien “pegar un pallissa”. L'envestien dient-li: “Se'n duu totes les al·lotes, i les més guapes”. I l'altre anècdota és aquesta: Una vegada mon pare es queixava davant el rector acusant-lo que el capellans li havien pres la filla. Eren els primers dies que don Jaume Cabrer havia vingut a Montuïri. Aquest li contestà: “No ha estat ni don Bernat ni jo, ha estat Déu qui se la n'ha duita”.

–T'has enyorat molt durant aquests 38 anys fora de Montuïri?

–No enyor ca nostra ni tot allò que vaig haver de deixar. Enyorança d'estimació dels pares i germans, sí. Ara bé, sempre que he estat a l'estranger ens hem escrit molt; i ara amb el telèfon, no hi ha problema. Tenc molt de contacte amb la família.

–Quina diferència trobes del Montuïri d'avui al Montuïri de fa 40 anys?

–Diferent. Tanta de sort que encara trob la gent de la meua edat amb la que feim cada xerradeta quan ens trobam...! això em recorda el meu temps. Per altra part, trob el poble com a més buit... sense voler dir ni més bo ni més dolent; sinó diferent.

–Com concretaries aquesta diferència?

–La gent s'ha secularitzat molt; si bé això és un fet que passa a tot el món. En general es prescindeix de moltes coses que per a nosaltres eren essencials, com és la religió, que sempre havia ocupat un lloc molt important dins la nostra vida. És un fet, però, que es dona per tot arreu.

–Penses tornar algun dia a Montuïri per viure-hi?

–No. D'això n'he de prescindir. Estic definitivament lligada... Però em sent molt montuïrera, i que no em llevin Montuïri. Hi venc per Sant Bartomeu i tom boja en veure les festes... i els cosiers... i l'església... i es Puig... i tot. Som molt montuïrera..., però no pens deixar “lo” meu.

Fou una xerrada agradable, sincera i emotiva. Com delitós és saber les aventures d'un dels montuïrers escampats pel món que, enmig dels seus afanys, no obliden mai la seva nissaga montuïrera.

O. Arbona

Lladres a Can Moreno

Els robatoris sempre han estat freqüents a les vivendes de fora vila. Avui en dia moltes casetes són robades durant la nit, emportant-se els lladres quasi tot el que hi pugui haver de valor. Temps enrera topaven amb una dificultat, a aquestes cases i casetes hi solia viure gent.

Avui contarem un fet succeït a Can Moreno, prop del terme de Llorito, dia 19 de maig de l'any 1832. Quatre lladres entraren a la nit dins les cases i després de fermar els propietaris Gabriel Ribas i Antònia Gili, es dedicaren a saquejar-ho tot.

Dos punts són importants del text. El primer és la narració dels fets així com ho conten les víctimes. El segon és la relació dels productes robats. Aquest darrer sembla a primera vista no tan important, però sí ho és com a font històrica, ja que ens informa del que de valor hi havia a una casa de camp al primer terç del segle passat.

COM HO FEREN:

Així ho explica Antònia Gili, esposa del propietari:

De sus resultas se ha tenido que sangrar a dichos sus amos y como esto los impidiera el poder dar parte...

La declaració de la madona fou la següent:

...que sería a eso de las ocho y media de la noche poco más o menos su marido (1) abrió la puerta principal de la casa sin saber la declarante por qué motivo y al momento se le echaron encima cuatro hombres enmascarados diciéndole que si no callaba la matarían. Lo propio hicieron con la declarante que observó llevaban los ladrones un cuchillo en la mano con el que los amenazaron y enseguida habiéndolos hecho pasar a la cocina con su hijo de seis

Desde temps enrera, freqüentment s'ha vist en el camp un estat d'abandó

años y una hija de leche o teta que era toda la familia y quedándose con ellos uno de los cuatro ladrones, los otros tres se pusieron a registrar la casa. Al cabo de un rato se les presentaron pidiéndoles la llave de una arca, amenazándoles algunas veces que si no se les entregaba la abrirlan a la fuerza y otras veces el que les hablan de matar con un cuchillo en la mano que llevaban y la declarante les entregó la llave. Se pusieron otra vez a registrar según cree y luego replegaron gran número de ropas y efectos de la casa e igualmente los comestibles sobre lo que tuvieron disputa entre los ladrones de si debían dejar algún pan y resolvieron dejar tres como así lo hicieron y pasado después a la cuadra, sacaron una burra y una mula con sus albardas y cabestros que cargaron cuanto habían replegado. Con

ello se marcharon dos de los ladrones quedando en la misma casa dos de los mismos, los que dijeron a la declarante que era imposible no hubiese más dinero que el que habían encontrado y así que lo sacase que de lo contrario la matarían, amenazándola con un cuchillo, en este intermedio respondió su marido que dentro una arca había una bolsa con dinero a lo que contestó la declarante que seguramente la habrían encontrado. Oído esto por los ladrones dijeron que sacasen dicha bolsa, lo que efectuó la declarante y se halló la misma vacía; en seguida de esto hicieron subir a la que declara, su marido y el chico de seis años sobre la cama y les ataron con una cuerda (2), verificado esto, se fueron los ladrones a la cocina a comer habas que tenían cocidas y después se marcharon, matando la

**SANLIBRETA
GEGANT**
PES SEU INTERÉS

fins al **6** %
T.A.E.

BANCA MARCH

**...SORTEJAM MUNTANYES DE REGALS
I UN COTXE CADA MES!!**

* Exemples de T.A.E.: Per 100.000 Pts.: 3,98% • Per 500.000 Pts.: 4,79%
• Per 1.000.000 Pts.: 5,90% • Per 5.000.000 Pts.: 6%. Saldo mínim 100.000 Pts.

"luz y cerrando las puertas de su casa."

"Todos llevaban capota con capulla."

OBJECTES ROBATS:

- Una mula (retornà més tard)
- Una somera de càrrega (retornà més tard)
- Cinc barcelles de farina de blat.
- Nou almuds de blat.
- Dos almuds de faves.
- Un de ciurons.
- Tres barcelles de pa amassat.
- Set sobrassades.
- Tres trossos de xulla o ventresca (tocino) salada.
- Tres "morcillas".
- Dues llonganisses.
- Un tros de tocino (ventresca) amb pebre bo (pimienta).
- Tres formatges.
- Una tela de "tenor de veinte varas de cañamo y estopa".
- Tres llençols.
- 7 camises. 2 d'home i 5 de dona.
- Quatre faldetes. Dues blanques i les altres dues de llista.
- Tres gorros para niño.
- Unes faldetes.
- Un tros de tela d'estopa.
- Quatre sacs.
- Denou botons de plata.
- Una clau de la porta del molí.(3)
- Un ganivet i un altre corbat.
- Dos raors d'afeitar. - *Un durillo de oro.*
- Una peseta en plata.
- Uns sis o set quartos de "caderilla".
- Uns calçons blancs.
- Un gipó del mateix.
- Un coixí amb la coixinera d'indiana.

Pasturaven i munyien la vaca

No és que fos a Can Moreno, però sí a Son Reus, pels anys 25-30 d'aquest segle, quan en Miquel i en Tomeu eren nins, amb en Miquel de Porreres.

- Un torcaboques.

Després s'aclareix que aquestes cinc darreres peces pertanyien a Fra Antoni Ribas (4) el cunyat de la madona.

- *Un fardito de ropa propia de Antonia Ana Gili.*

A més d'això, el missatge Gabriel Socias exposa a un altre lloc el que li han robat a ell mateix:

- Unes sabates blanques.
- Uns calçonets.
- Uns calçons anomenats de mitja llana.
- Uns guardapits d'indiana.
- Uns altres guardapits de cotó.
- Un gipó del mateix.
- Una bossa per posar tabac.

Guillem Mas Miralles

- (1) Gabriel Ribas, amo de la finca, era cec.
- (2) Als propietaris els hi tregueren sang - cosa molt normal en aquell temps - per calmar-los.
- (3) Avui en dia desaparegut. Només en resta una de les dues moles.
- (4) Aquest Antoni Ribas era un frare dominic del convent de Llorito, del qual n'hem parlat a anteriors escrits. A finals de la mateixa dècada i després de la famosa desamortització de Mendizábal, el convent es tanca i ell, com molts altres religiosos, romangueren ex-claustrats.

POESIA

I tu què creus?

El teu escrit vaig llegir,
Sion, i amb tu estic d'acord,
els costums són així,
no sé si van dret o tort.

Des que va morir es padrí,
un gavilans rovellats
dins es porxo estan penjats,
per res no els fan servir.

Ja ningú cava llobades,
prop des pou ja no hi fan hort,
treien s'aigua a poalades,
molts en feien, jo ho record.

Ara just veuen solades
de figues sense aplegar,
i per tenir bon llaurar
ses figueres, arrencades.
Ses poques que s'han salvades
estan sense exsecallar.

Jo no sé si així és millor,
Déu vulgui que vagi bé,
corda i canyissos d'albó
no n'hagin de tornar fer.

Antònia Adrover

Molts d'anys i
Bones festes!

"la Caixa"

Armeria

BONANY

C/ Pare Perelló, 10
Telf. 83 00 52
PETRA

Lloguer de maquinària de
construcció

Lloguer de màquines de capolar
carn per a matances

Venda de tota classe de
cartutxos

Ferreteria

Ofertes

Calderons, màquines i
fogons de matances

Cartutxos de tord

La processó del Corpus d'un temps

(Junament amb la darrera fotografia també publicam una ressenya literària daquelles processons)

Així com en el transcurs de cada època van canviant les modes i els hàbits, han evolucionat també els costums i les tradicions. Això ha estat el motiu pel qual determinades cerimònies que fa quasi un segle eren normals entre la gent, poc a poc s'han modificat de tal manera que moltes d'elles quasi no s'assemblen a les d'altre temps.

Un cas concret d'aquest canvi el trobam en la processó del Corpus (de la qual els vuit darrers mesos d'aquest any n'hem oferit una mostra gràfica), una manifestació religiosa arrelada a Montuïri, com a altres pobles de l'illa, la qual era preparada i viscuda anualment per nins i grans, quasi sense excepció, concretament fins fa una cinquantena d'anys. Una processó que paulatinament ha anat perdent l'estil propi que la caracteritzava.

Amb la millor mudada

En aquell temps l'organitzava el clero de la parròquia i a l'església es dirigia la gent abans de començar, amb la millor mudada que tenia: els homes hi anaven amb americana i les dones lluint elegantment el vestit de pagesa amb cordoncillo, si en tenien, i amb la manta de pagesa. Per alta part els capellans i escolans duïen "ruquet" i el rector, que presidia, portava a més la capa pluvial.

La processó s'iniciava a les darreres hores de l'horabaixa. Sortia del portal dels homes i a la tornada entrava pel de les dones. Davant hi anava l'escolà amb la creu i els escolanets amb els cirials. Després hi anaven les banderes de la parròquia. Seguien els al·lots de les escoles i després els homes amb un ciri amb la mà, formant fileres de dos en dos, a dreta i esquerra del carrer. Enmig de la filera dels homes anaven els nins i nines que havien fet la Primera Comunió aquell any. També hi anaven nins vestits d'àngel i nines vestides de monja. Un nin feia de Sant Joan Baptista, dos anaven vestits de capellans.

Tres nines més grandetes anaven enmig de la gent vestides de Virtuts, i una nina més grandeta feia de Mare de Déu dels Catius amb dos ninets. Altres nines, també vestides de Virtuts, anaven de la següent manera: una d'elles duïa una

És la darrera estampa de la processó del Corpus d'abans de 1930. Ja passen les nines (amb cadira apleguedissa) i darrera, les mares cristianes. Davant aquestes es destria bé el "pendon" i les nines que aguanten les cintes.

Per altra part, cal observar perfectament la finestreta petita de la rectoria (avui engrandida), l'arbre (desaperegut) de la plaça, els llargs vestits d'unes i altres, les monges, i gent que mira. Unes valuoses fotografies per a la història.

tassa i un plat; l'altra, un ciri, i l'altra, unes flors. La túnica que duïen era diferent: una era de rosa, l'altra de cel i l'altra, blanca. La Mare de Déu dels Catius, que era una nina d'uns catorze anys, duïa una túnica florejada i menava dos ninets, que representaven catius (esclaus), fermadets pels peus o per les mans amb una cadeneta. Aquests ninets anaven amb camiseta i calçons amb bufes. Sant Joan Baptista duïa una pell d'ovella.

El rector i el batle presidien

A continuació seguia el tabernacle del Bonjesús portat per quatre homes; l'escolà major l'encensava i els capellans duïen el pali. Seguien després el rector i el batle, que presidien l'acte com a màximes autoritats del poble. Darrera hi anaven les dones formant fileres de dues en dues a cada banda del carrer, amb una candela a les mans. Enmig de les dues fileres hi anaven els "pendons" de les Filles de la Puríssima i de les Mares Cristianes. Unes nines aguantaven les cintes dels "pendons". També hi havia la

coral i els músics. Durant la processó les campanes de l'església repicaven. Se solia cantar "Cantemos al amor de les amores" i la música també acompanyava.

Durant molt de temps la processó va passar pels següents carrers: Major, Mercat, Plaça Vella, Jaume II, Sant Bartomeu, Ca Ses Monges, Pou Nou, Amargura, Tres Creus, Baix, Barrera de Son Rafel Mas i Major. De vegades també passava pel carrer de Palma.

En el transcurs de la processó el públic anava tirant flors des dels balcons en el moment de passar el tabernacle del Bonjesús. Qui tenia domassos els treia, i si no, treïen les vànoves blanques. També solien treure cossiols davant les cases, a les voreres i enmig, els carrers estaven enmurtats, hi havien tirat heura o mata.

Una activitat religiosa que encara ara perdura, però que de cada any va perdent concurrència i aquell estil d'altre temps.

Joan Miralles i Monserrat

Nota.- Ens ho va relatar Maria Pomar "Aloia".

Els pagesos demanen poc

Consideracions a l'entorn del V Congrés de la Unió de Pagesos

Els passats dies 29 i 30 d'octubre tengué lloc en el restaurant "Es Cantó" el cinquè congrés del sindicat agrari "Unió de Pagesos". Allà i durant unes deu hores –entre dissabte i diumenge– es deliberà sobre les ponències presentades, de les quals cal destacar la prioritat i el recobriment de les explotacions familiars, fer-les possible i rendibles. Es parlà de controlar el sistema de subvencions; es denuncià que el 80% de les ajudes va a parar al 20% de les empreses agrícoles i quasi sempre acaben en mans dels qui manco ho necessiten o tenen altres rendes; es reivindicà la necessitat de ser destinades als que realment han de viure de les tretes del camp.

També es va propugnar l'associacionisme agrari, es considerà la manera manco dolenta perquè els pagesos puguin controlar i defensar millor els seus productes; és recalca, però, que s'ha d'anar alerta a fi que els elements externs no s'apoderin dels òrgans de control i gestió de les cooperatives.

Es va considerar l'equipament de les prestacions de la Seguretat Social Agrària amb la general. L'agrària no cobreix la baixa per maternitat; a més, si el pagès està malalt, fins al cap de 15 dies no pot començar a cobrar, i passat aquest temps cobra un jornal baix.

Es tractaren també altres qüestions, si bé l'exposició de les quals seria llarga; com són la llet, el vi, la carn, hortalisses, fruites, ús de l'aigua per regar, etc.

A l'acte de cloenda, a més presidir-la va parlar el Conseller d'Agricultura i Pesca, Pere Morey. També hi assistiren rellevants persones del camp de l'agricultura i representants dels partits polítics. Tots elogiaren la tasca de la Unió de Pagesos i animaren els treballadors del camp a seguir lluitant a fi d'aconseguir totes les millores possible, de tal manera que les famílies es trobin bé conrant la terra i els joves no l'abandonin.

El secretari d'UP, Joan Sastre, recordà públicament al Conseller que quan –ara fa set anys– ocupà el càrrec, ho va fer amb ganes de fer feina i amb tanta animació que ens va fer prendre coratge i veure el futur amb il·lusió; però ara ha refredat i la cosa està a punt de morir, i això no és bo. "Li demanaria –digué–

Els problemes del camp foren extensament considerats en el V Congrés de la UPM

que recuperàs aquella il·lusió per poder dur a bon fi aquells projectes que vegem interessants".

Joana Tugores, en representació de les dones pageses defensà el dret de la dona pagesa a una baixa per maternitat i que es rebaixi la cotització a la Seguretat Social, ja que en un matrimoni que paguen tots dos, suposa devers 32.000 pessetes al mes, i el camp no dóna per a aquestes despeses.

Joan Josep Mas i Tugores, secretari d'"Unió de Pagesos Joves" digué que perquè els joves no abandonin el camp, és molt important i necessari guanyar diners conrant, i exposà la necessitat que des del Govern es promoció el consum dels productes mallorquins, mitjançant una propaganda permanent, i controlar allò que ens arriba de fora. "Només s'hauria d'importar –digué en Joan– quan veritaderament faci falta, ja que els productes d'aquí són molt bons, però a vegades en sobren i els tenim mal de vendre".

Durant el dinar vaig conversar amb un pagès membre d'UP i li vaig comentar que havien demanat poc, esperava que a més de subvencions i millores a la Seguretat Social, es demanaria augment de preu d'allò que venem, com per exemple el blat a 100 pessetes el quilo (el pa es ven a 300), el porcs a 300, les ametles a 200, les faves a 150, etc. Em digué que "hauria de ser així, però per aquests preus no hi ha compradors i els governants van molt alerta amb l'IPC. No és que les subvencions ens agradin, però

agafarem totes les que venguin, perquè sense elles el camp encara estaria pitjor".

L'horabaixa, animada per una bona orquestra, hi hagué festa pagesa, cantant cançons de la nostra terra i ballant. Tot-hom estava alegre, no sé si pel bon efecte del xampany, que se serví amb el dinar, o si era perquè la pagesia millora, el fet cert és que els pagesos estaven contents. I és que la gent foravilera és bona, feineria i festosa, i com voldríem i ens agradaria que els joves, a més d'heretar les terres, heretassin aquest bon caràcter pagès.

És possible que sia així; els joves estaven molt animats, cosa que m'alegrà molt, ja que sense ells d'aquí a uns quants anys no quedaria res d'agricultura a Mallorca. La població agrària torna vella i el joves són l'esperança que el camp no es mori; podem seguir veient les nostres terres conrades i continuarem menjant els fruits del camp mallorquí.

Temps passat els vells deien als joves: "agafau les riendes". Ara quasi no hi ha bísties per agafar-les. Ha de ser el tractor. Esperem que la joventut continuï llaurant i sembrant aquesta terra mallorquina que els nostres avantpassats tant estimaven i que nosaltres hem de seguir estimant-la tots, joves i vells; perquè si no, potser venguem les finques als estrangers (cosa que ja preocupa davant el fet d'haver-se'n venudes moltes) i llavors seran ells que conraran. I seran els amos del conró. I de la pagesia mallorquina sols romandrà el record.

Sion Nicolau

Miquel Fiol Company, fou regidor i conseller del CIM

Aconseguí fer de les seves idees cristianes un mode de vida

Era aproximadament als voltants de l'any 1943 quan coneguèrem en Miquel Fiol Company. Aleshores ell tenia 16 ò 17 anys. Havia nascut a Sant Joan i assistia amb nosaltres a un dels cursets organitzats per Acció Catòlica, amb joves de diferents pobles de l'illa. Des d'un principi, ja es féu notar per una entusiasta dialèctica, que atreia i convencia.

De llavors ençà ja no perdérem més el contacte. Anàrem creixent i en ell es feia més patent aquell caràcter voluntariós, emprenedor i efusiu. La seva noblesa feia que se li pogués confiar qualsevol treball, sobretot quan es tractava de dur a terme alguna feina per ajudar als germans; tasca per a la que sempre se'l trobava.

Era generós. No escatimava el temps ni posava objeccions o excuses per assistir a reunions o fer plans per millorar les condicions de vida dels més dèbils i dels desamparats de la nostra societat. I així fou com moltes vegades, ell i pocs més acudien, representant el nostre poble, a les reunions o actes d'Acció Social. Amb el seu esperit inquiet, el veim freqüentment col·laborant en la lluita per als més necessitats, cercant el remei més adient, sempre amb un entusiasme que contagiava els indecisos.

En Miquel fou, des que el coneguèrem, l'amic entranyable amb qui podies confiar. De parla fàcil i verb entusiasta, procurava que els seus fets es desenvolupassin d'acord amb el que predicava.

Per altra part, la seva vida evolucionà com una resposta a les seves conviccions. Amb noblesa de mires i una honradesa a tota prova, tant et seguia com t'induïa en qualsevol iniciativa que significàs un bé per als necessitats.

No és que en aquesta ressenya intencem demostrar que a en Miquel no s'hi traslluïa cap imperfecció. Com tots els humans no n'era lliure. Ara bé, les seves virtuts ocultaven molts dels aspectes negatius que pogués tenir.

Va néixer a Sant Joan el 13 d'abril de 1928, però estimava Montuïri com un montuïrer més. Els problemes del nostre

poble, des que hi vengué a viure, per a ell eren propis. De petit anà a l'escola pública de Sant Joan. Als 14 anys volgué continuar els estudis amb els Franciscans d'Inca, però per ésser fill únic o per raons que desconeixem, els seus pares preferiren que no s'allunyàs d'ells. I possiblement aquest fou el motiu pel qual no aprengué cap carrera.

Amb el vicari Bartomeu Bauçà, a Sant Joan, començà a introduir-se dins l'Acció Catòlica i ben prest es féu amic de tots. Com també assistia a molts d'actes d'àmbit comarcal i diocesà on ja de totd'una es va destacar per la seva jovialitat i companyerisme. Des del començament dels Cursets de Cristiandat va excel·lir per la seva noblesa d'esperit. Tot i que disposava de molt de temps i llibertat, arribà a participar a més de cent cursets, tant com a professor o com animador i apòstol del Crist que predicava.

Però una inoportuna malaltia —una pleuresia— quan encara no havia complert els 20 anys, el tengué uns dos anys allunyat de tota activitat i a les portes de la mort. Ara bé, una vegada haver-la su-

perada, continuà amb el mateix ritme d'abans.

Per altra part i successivament durant la seva joventut ocupà el temps en tres activitats: va treballar a les oficines de l'estafeta de correus de Sant Joan, va estar empleat a la fàbrica d'embotits del seu poble i posteriorment a Montuïri dedicà molt de temps en les rifes que tenia organitzades don Bernat Martorell, sobretot desplaçant-se pels pobles.

Volgué anar a la Peregrinació a Santiago de Compostel·la, però aleshores, el 1948, encara no disposava de salut. Ara bé, quatre anys després, els darrers dies de maig de 1952, si que pogué participar en el XXXV Congrés Internacional a Barcelona juntament amb els joves de Mallorca. Allà fou on conegué la que havia de ser la seva esposa, na Margalida Jordà Castellà. Dos anys després, el 21 d'octubre de 1954 es casaren; es domiciliaren a Montuïri i tengueren una filla i dos fills.

Sense tenir vocació de polític, en Miquel Fiol es va dedicar també uns anys a la política activa, amb el desig, sobretot, de fer bé a la comunitat. I hi aportà tot quant pogué.

Fou durant l'anterior règim, essent batle de Montuïri en Gaspar Oliver "de Meià", a les eleccions de 17 de novembre de 1970 quan fou elegit regidor en representació dels caps de família. Dins el Consistori ben prest fou designat president de la Comissió de Cultura. I així fou com pel febrer de 1973 va ésser —juntament amb Rafel Socias i Pere Miralles— el fundador del Patronat de Música. I per altra part, l'any següent, en el III Homenatge a la Vellesa, en el parlament que féu, exposà la seva inquietud i llançà la proposta de crear una residència per a gent d'edat; idea que va agradar molt i fou comentada favorablement. En el febrer de 1974 fou designat segon tinent de batle del nostre Ajuntament.

Vingué la democràcia i a les eleccions de 3 de març de 1979 fou elegit regidor per UCD. I quatre anys després, a les següents, obtingué un escó en el

FOTO DE MONTUÏRI DE L'ANY 1928

Inconfusible la imatge del nostre poble. Es tracta de una foto de l'any 1928. En ella es pot veure, en primer terme, a l'esquerra, part del gran sementer d'Es Dau amb els corrals de les cases del carrer de Baix, que el delimiten. Una gran extensió verda que en primavera –març-abril–, quan li donava el vent, semblava una mar de verd onatge.

Les cases d'Es Dau encara es conserven igual. El molí de Can Vermell s'alçava amb el capell damunt i les antenes al costat. El carrer del Velar de Sa Torre, net de cases per la part de llevant. La casa de Can Ferrando de la Plaça Vella, en construcció, de la qual es destria el bastiment al costat dret. Molt a l'esquerra, a baix, el pou d'Es Dau allà on estava abans, amb els arbres joves que hem vist amb soques gruixades i brancatge esponerós. Si afilam la vista i

prenim la direcció del que és avui el carrer del Puig, allà on està actualment l'apotecaria, veurem la silueta d'un pi gros amb un majestuós ramatge, dins el solar, encara sense edificar, que donava ombra al carrer.

El poble sembla més petit. És la imatge daurada d'uns anys llunyans, quan sols se sentia el renou dels carros que passaven o el suau trepitjar de les bèsties que els estiraven. Un rabeig de pau. Perfilant-se damunt les cases, l'esvelta silueta tan coneguda del campanar i l'església donant caràcter, qual vigia que protegeix el poble. Al fons, a l'esquerra, una decoració de la natura: el puig de Randa, el puig de Montuïri, com li deien, i així encara es conegut pels pescadors. Una històrica fotografia.

Miquel Martorell Arbona

Parlament i fou el primer Conseller d'Acció Social del CIM. Tasca a la que hi va dedicar molta activitat i esforços. Durant aquest temps es fundaren 70 clubs de 3ª edat arreu de l'illa i pràcticament a tots hi aportà la seva ajuda, tant personal com amb els fons econòmics de què disposava. Això féu que deixàs la família un tant en segon terme, si bé na Margalida i els fills superaren aquesta manca.

Acabada la legislatura, pel maig de 1991, i retirat de la política activa, ja va poder dedicar més temps a la llar familiar, si bé un any fou el president del pa-

tronat de Música, després, fins a la mort, formà part del Consell Parroquial i de la junta de Persones Majors. I professionalment el trobam més ficat dins les empreses familiars. Havia posat una fàbrica d'embotits i posteriorment en creà una altra per al seu fill. Això l'obligà a córrer molts de pobles i viatjar freqüentment a la Península per tal de donar a conèixer els seus productes o adquirir les matèries que precisava per al desenvolupament de les seves indústries. Actiu com era, donava abast a totes les tasques que es presentaven.

Als 61 anys es va jubilar, però no es va aturar. Continuava ajudant els seus fills en les empreses professionals, col·laborava en les obres socials del poble, participava en empreses de qualsevol caire, donava la mà quan se li sol·licitava... i sobretot sense deixar de participar en quantes manifestacions i expressions de cristianisme es considerava obligat. Això sobretot. I així, el passat 18 d'octubre, ens deixava un amic entranyable, però el seu esperit estarà sempre amb nosaltres.

**M. Martorell A.
Onofre Arbona**

Succinta història dels nostres carrers i XVIII

Places i carrers que no surten al padró i són prou coneguts

63. Plaça de Ramón y Cajal

És la confluència entre el carrer de Palma i el carrer des Pou Nou. La creu de terme adossada a la paret de l'edifici de ca ses Monges, temps enrera estava el mig de la plaça, com totes les altres de la vila. No sabem quan li imposaren el nom de plaça del 13 de setembre, però el 30 d'abril de 1931 hi hagué una proposta de canviar-li el nom de plaça de 13 de setembre pel de plaça del 14 d'abril, però es veu que la cosa no fruità, perquè el 2 de novembre de 1934, a proposta del regidor Rafel Pocoví "Andreu", li imposaren el nom actual dedicat al famós metge Santiago Ramón y Cajal (1852-19934), mort feia alguns dies, en lloc de plaça del 13 de setembre. Popularment, el nom de l'edifici de ca ses Monges ha donat lloc a la designació de plaça de ca ses Monges, com també el de creu de ca ses Monges.

64. Plaça de ses Tres Creus o des Molinar

A l'edat mitjana era una de les tres places que hi havia juntament amb la Plaça Major i la de la Carnisseria, avui Plaça Vella. Com que en aquesta plaça hi havia l'edifici de la quartera, on es venien cereals i llegums, aquesta plaça prengué el nom de plaça de la Quartera. Amb el temps, però, en ser construïda la tira de molins, la creu del mig de la plaça i les tres creus de fusta adossades a una de les cases, aquesta plaça passà a ser popularment plaça des Molinar o plaça de ses Tres Creus.

65. Plaça de na Burriana o de Santanyí

És la placeta que hi ha al cap del carrer de Santa Catalina Tomàs, devora el del Pujol. Fins que s'edificà el consultori (1984) era possible veure encara la gran irregularitat orogràfica d'aquesta plaça. L'any 1922 consta que l'escotaren molt i hi llevaren una gran roca que hi havia. Temps enrera la trobam també com a placeta des Porrassar, perquè estava situada dins el porrassar pròpiament dit. Fins a l'edificació del consultori els noms populars eren: plaça de na Burriana o plaça de Santanyí, no sé per

quin motiu. Qualcú m'ha dit que això de na Burriana li ve pel fet de ser el lloc on tiraven el bestiar mort. Tal volta es tracta d'una llegenda popular derivada de l'etimologia popular de Burriana? O per ventura prové d'un antic habitant anomenat Burriana de malnom. Borriana, com és sabut, és el nom d'un poble valencià. I per altra part el nom de Santanyí li prové d'esser el lloc on un temps s'hi aturava la diligència que des de Santanyí anava a Ciutat i s'hi abeuraven o es canviaven les bísties.

66. Placeta de Can March

Forma una raconada en el carrer del Molinar. Un temps a can March hi feien escola, durant l'època del mestre Pere Josep Crespi i Pocoví. Avui hi ha unes barreres de ferro, les quals fan que no sia accessible a la gent.

67. Placeta des Pou des Carrer de sa Trona o des Dau

Aquest pou va ser construït l'any 1968, més o menys en el mateix lloc on ja n'hi havia hagut un altre de construït l'any 1813 i que al cap d'uns anys havia estat tapiat i substituït per un altre a la carretera del cementeri, que, per cert, també està tapat.

68. Carrer de la Pau

És el carreró transversal entre l'actual carrer de Costa i Llobera i el carrer de ses Corregudes. Un temps hi hagué una carnisseria amb un porxo davant. No sé per què li posaren el nom de carrer de la Pau, però data almanco dels anys 30, ja que la casta de lletres amb què està escrit és la pròpia dels rètols d'aquell any. Tal volta té relació amb la Verge de la Bona Pau que és venerada en el Puig de Sant Miquel i que data del segle XVII.

Carreró de Son Rafel Mas

69. Carrer de l'Església

És el carreró que hi ha darrera el campanar. Temps enrera el trobam també com a carreró des Fossar o des Campanar o de darrera des Campanar. És propietat de l'església parroquial. Deu aquest nom al fet que condueix a l'església i al Fossar. És l'únic carrer que encara està empedrat. Això i el conjunt arquitectònic que l'enrevolta, església, ca s'Escolà, campanar, etc., li donen un caràcter d'especial interès artístic que mereix que sigui conservat i adecentat periòdicament.

70. Carreró o travessia de Son Rafel Mas

Comunica la Plaça Vella amb el carrer Major per la Banda de Son Rafel Mas. Al segle XVIII el trobam com a carreró que davalla de la Plaça Vella. L'escalonada que hi ha ara data del segle present.

I així acabam la relació exhaustiva dels actuals carrers de Montuïri a través de la història.

Joan Miralles i Monserrat

Lluís Expósito, entrenador del Montuïri cadet

"Educador, abans que entrenador; persona abans que jugador"

Lluís Expósito Sánchez és un centre-campista del CE Montuïri que dia 11 del mes passat va complir 27 anys. Començà a jugar al futbol als 9 anys amb un equip de la seva barriada de Palma, "Rejería Calvo". Hi va estar 4 temporades a la categoria aleví. Després va fitxar amb el CIDE: 2 temporades infantil i 3 de juvenil en la lliga nacional. I quan acabà el cicle de futbol base va debutar amb el Constància d'Inca, el Santa Ponça, el Mallorca Atlètic, Platges de Calvià, Manacor i d'aquí a Montuïri, el darrer any que jugàvem a preferent. Poc després ascendírem a III divisió i aquesta temporada és la tercera que està entre nosaltres.

Sapaiguem però un poc de la vida esportiva, ara que té la tasca d'entrenar els cadets del Montuïri.

-Tu ets un jugador molt discutit, rellevant per una majoria i criticat per una minoria. Què n'opines d'això?

-Crec que cadascú té el seu mode de ser i tothom ha d'acceptar les crítiques i alabances, encara que algunes crítiques siguin de mal gust. No obstant sempre he intentat donar-ho tot dins el camp, però possiblement no es noti degut a les meves característiques.

-Quines característiques ha de reunir un jugador líder enmig del camp?

-Que tenguim una personalitat forta, madura i que sàpiga acceptar sempre les responsabilitats.

-Quines consideres que són les característiques del Montuïri de III divisió d'enguany?

-Comparant un poc amb el de l'any passat, possiblement l'equip hagi perdut un poc l'experiència de joc tècnic, però amb els fitxatges que s'han fet, enguany s'ha guanyat entrega i esperit de lluita.

-A quin lloc quedarà el primer equip a final de temporada?

-És difícil de preveure, però et puc explicar que estam a la lliga de la irregularitat. Són 38 partits i si el Montuïri fa tercer és perquè s'ho mereix i si fa el 14, és perquè també s'ho mereix.

-Per què et decidires esser entrenador de l'equip cadet?

-Després d'una xerrada amb en Magaña, en Matas i el president i d'ofrir-me la possibilitat de dirigir l'equip cadet, ho vaig agafar més que res com un repte, perquè volien fer un futbol base amb més serietat.

-És el teu debut com a míster?

-No; abans ho havia estat amb el CIDE.

-Quins objectius t'has proposat amb aquest conjunt?

-No me n'he plantejat cap ni tenc cap pressió de la directiva amb els resultats. Vull que sigui una plantilla d'amics, que siguin bons de dur, preparar-los bé i entrenar-los perquè un dia puguin jugar amb el primer equip. Per altra part, amb en Rafel Alcover disposaré d'un bon ajut, sobretot per preparar els porters.

-Sabem que parles molt als teus jugadors abans del partit, en el descans i després de l'encontre. Què els dius a cada un d'aquests moments?

-És molt important xerrar amb els al·lots d'aquestes edats. Els agrada que els diguin les coses bones i dolentes, encara que a vegades no accepti aquestes. Si el jugador té un diàleg amb l'entrena-

"A vegades és millor aprofitar l'entrenament per xerrar, que practicar exercicis físics"

"He agafat aquest equip com un repte i per fer un futbol base amb més serietat. Vull que sigui una plantilla d'amics"

dor, el té més com a amic que com a superior.

-Quina és la postura més important per a un entrenador de futbol base?

-No em consider entrenador, sinó educador esportiu. Estam amb uns al·lots, ja siguin petits o juvenils, als quals els hem de imbuir una educació esportiva, ja que ells possiblement no la coneixen o no saben de què van. En primer lloc no hem d'oblidar que som persones abans que jugadors, i com a persones hem de tenir l'educació que pertoca, sobretot si estam dins un club. Hem d'aprendre a respectar els jugadors contraris, els àrbitres i a la vegada respectar-nos mútuament.

-Podries contar-nos, finalment, alguna anècdota que t'hagi passat com a jugador o entrenador?

-Me'n record que era entrenador del CIDE i jugàvem al camp de Son Fortesa. Mentre guanyàvem per 1-0 els jugadors de l'equip contrari es posaren a tirar coces sense to ni so. Agressions, insults als nostres i a l'àrbitre. Vaig haver de canviar gent més preparada. N'expulsaren quatre d'ells. Abans ens havien fet un gol, però després en marcàrem 2 més i quan trèiem d'enmig del camp tots els jugadors de l'altre equip s'assegueren i s'ajagueren enmig del camp. Em féu molta pena veure un club d'aquesta manera. Després vaig saber que a la setmana següent el president va expulsat tots els jugadors. És una anècdota trista però m'agrada contar-la, ja que no m'havia passat mai, ni com a jugador ni com entrenador.

Joan A. Payeras Ramonell

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

CENTRE COORDINADOR

Biblioteca Municipal de Montuïri

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

- *Alomar, Antoni.*- **Les armes mítiques de Jaume I.**- Palma: Documenta Balear, 1994.
- *Bravo, Gonzalo.*- **Historia del mundo antiguo: una introducción crítica.**- Madrid: Alianza ed., 1994.
- *Cañellas, Nicolau.*- **L'alguia, el vent, la sang: l'ús de les forces tradicionals a Mallorca.**- Palma: Documenta Balear, 1993.
- *Díaz, Furio.*- **Europa: de la Il·lustración a la Revolució.**- Madrid: Alianza, 1994.
- *Ensenyat, Xesca.*- **Quan venia l'esquadra.**- Palma: Moll, 1994.
- *Ferrà, Miquel.*- **La primavera romana del Cardenal Despuig.**- Palma: Miquel Font, 1994.
- *Fullana, Pere.*- **El moviment catòlic a Mallorca: 1875-1912.**- Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1994.
- *Galmés i Sanxo, Salvador.*- **Narrativa 1: Flor de card; Encalçant; Recordatori de la Pelegrinació mallorquina a Lourdes.**- Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1992.
- *Galmés i Sanxo, Salvador.*- **Narrativa 2: relats breus i proses literàries.**- Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1994.
- *Horrach, Rafel.*- **Penombra i oracles per a un temps difícil.**- Palma: Moll, 1994.
- *Huguet, Damià.*- **Ofici de sords.**- Palma: Moll, 1994.
- *Llanos, Maria.*- **Apunts de filosofia.**- Eivissa: Edicions Can Sifre, 1994.
- *Manresa, Andreu.*- **Felanitx, felanitxers...: imatges d'ahir.**- Palma: Miquel Font, 1994.
- *Marí, Josep.*- **Mentre passen els nuvols.**- Eivissa: Edicions Can Sifre, 1994.
- *Marimon, Antoni.*- **La política colonial d'Antoni Maura: les colònies espanyoles de Cuba, Puerto Rico i les Filipines a finals del s. XIX.**- Palma: Documenta Balear, 1994.
- *Mascaró, Joan.*- **La creació de la fe.**- Palma: Moll, 1993.
- *Morey, Pere.*- **Rondalles pels qui les saben totes.**- Palma: Moll, 1994.
- *Moyà, Llorenç.*- **Teatre de la llibertat.**- Palma: Documenta Balear, 1993.
- *Nadal, Antoni.*- **Dies d'estiu.**- Palma: Moll, 1993.
- *Ordines, Jaume.*- **L'abat de la Real.**- Palma: Moll, 1994.
- *Palau, Josep M.*- **Un cadàver desconcertant.**- Palma: Moll, 1994.
- *Pedroló, Manuel de.*- **Les finestres s'obren de nit.**- Palma: Moll, 1993.
- *Penya, Pere d'Alcàntara.*- **La cuina mallorquina.**- Palma: Moll, 1994.
- *Pierna, Milagros.*- **Coses de cada dia.**- Eivissa: Mediterrània, 1994.
- *Planaspachs, Josep.*- **Llibre del poema nu.**- Palma: Moll, 1993.
- *Pons, Nicolau.*- **Jesuïtes mallorquins víctimes de la guerra civil.**- Palma: Leonard Muntaner, 1994.
- *Reynés, Antoni.*- **La construcció de pedra en sec a Mallorca.**- Palma: Consell Insular. FODESMA, 1994.
- *Roig, Bartomeu.*- **Les fonts del terme de Lluc i els seus itineraris.**- Palma: El Tall, 1993.
- *Rosselló, Jaume.*- **L'avenc: antologia.**- Palma, Moll, 1994.
- *Serra, Jean.*- **Per arribar a ser.**- Palma: Moll, 1993.
- *Sunyer, Francisca.*- **Viure a Cabrera, una illa feta a mida.**- Palma: Moll, 1993.
- *Valero, Gaspar.*- **Camins i paisatges: itineraris culturals per l'illa de Mallorca.**- Barcelona: Olateta, 1994.- (5 vol)
- *Vidal, Antoni.*- **Les llunes i els calàpets.**- Palma: Moll, 1994.

Els cadets, 22 gols a favor en 3 partits

L'equip de III divisió, aferrat al resultat d'empat a un

Els veterans de futbol-7 han començat la competició

RESULTATS DELS PARTITS DEL PASSAT NOVEMBRE

Futbol iniciació

Verge Monti-Sion, 1 - Montuïri, 9
 Montuïri, 7 - Sant Joan, 0
 Algaida, 0 - Montuïri, 6
 Montuïri - Vilafranca A (ajornat)

Benjamins futbol-7

Murense, 2 - Montuïri, 2
 Montuïri, 3 - Binissalem, 6
 Santa Maria, 1 - Montuïri, 7
 Montuïri, 8 - Algaida, 0

Alevins CIM

Margaritense - Montuïri (ajornat)
 Montuïri, 1 - Joventut Sallista, 2
 Santa Maria, 1 - Montuïri, 4
 Montuïri, 9 - Llubí, 0

Infantils

Montuïri, 1 - Felanitx, 3
 Barracar, 4 - Montuïri, 2
 Montuïri, 5 - Porreres, 2

Cadets

Oímpic, 0 - Montuïri, 7
 Montuïri, 6 - Colònia, 3
 Santanyí, 0 - Montuïri, 9

Juvenils

Montuïri, 5 - Joventut Sallista, 5
 Platges de Calvià, 6 - Montuïri, 2
 Montuïri, 1 - Sant Francesc, 2
 Collerense, 2 - Montuïri, 0

III divisió

Montuïri, 0 - Poblense, 1

Resultat totalment injust. Sota cap concepte va merèixer perdre el Montuïri que va dominar la situació. El líder, a la segona part, gairebé no va passar del mig

El Montuïri de III divisió va empatar a 1 els sis darrers partits del passat novembre

camp. El porter ex-mallorquinista, Mollon, va ser la figura de l'encontre. El col·legiat menorquí va treure fora de l'àrea un clar penal a Rosselló. El gol pobler fou obtingut al minut 33 per Izquierdo.

At. Balears, 1 - Montuïri, 1

Extraordinari resultat dins el camp d'un dels favorit i excel·lent debut del meta Mora, fill de Martí Mora (ex-porter del Mallorca). Al minut 4 de la segona part, s'avançava el club de l'Estadi Balear i al 21, empatava Rosselló en un contraatac.

Montuïri, 1 - Sporting Maonès, 1

Segona jornada de la copa Federació. Tant mallorquins com menorquins alinearen jugadors que fins aleshores no havien estat titulars. El partit no va ser "aguantador de dolent". Gols: minut 74, Lluís a l'escaire (l'únic bo dels 90 minuts); minut 89, Carlos en pròpia porteria (1-1)

Pollença, 1 - Montuïri, 1

Deplorable arbitratge de Rodado Rodríguez, nou a la categoria i que a cada encontre de III divisió la premsa ha dit que no té capacitat per actuar en aquesta categoria. El Montuïri guanyava per 0-1 (gol de Carrillo) Amb dos expulsats (justament en Jaume i ningú no sap per què, en Rotger) el Pollença va empatar. A poc temps del final, va expulsar en Verger.

Montuïri, 1 - Felanitx, 1

Sorpresa a un partit dominat pels locals que es varen relaxar, tengueren més ocasions i no pogueren superar un Felanitx que estrenava nou entrenador,

Joan Seminario en substitució del nostre semi-paisà Bussi. Gols: minut 65, Soria (1-0) i minut 75, Josep Maria (1-1).

Manacor, 1 - Montuïri, 1

Tercera jornada de la copa Federació. El Montuïri va estrenar les camisetes amb propaganda de Perles Orquídea dins la mateixa "Ciutat de les perles". Soporífica confrontació. La primera part va acabar en empat a zero. Al minut 22, el Manacor marca el seu gol i set minuts després, Carlos estableix el definitiu empat. Va veure dues targes, Verger.

Cardassar, 1 - Montuïri, 1

Partit molt dolent i de moltes targes. Cap dels dos equips merescuè la victòria. El gol del llorencins fou marcat a la primera part i el del Montuïri, obra de Fullana, en el minut 10 de la segona. L'entrenador Magaña rebé dues targes grogues, motiu pel qual fou expulsat.

FUTBOL-7 VETERANS

El mes passat va començar la lliga l'equip de futbol-7 veterans que enguany participa amb el nom del club esportiu Montuïri. Formen el grup un total d'onze conjunts.

CROSS

A la carrera popular Inca-Palma, l'atleta montuïrer Joan Barceló Prohens va fer segon de la seva categoria (partiren des de Santa Maria). El primer fou Emilio de la Càmera amb 47:04, el segon Joan Barceló amb 48:19 i tercer, Basilio Martínez (8 segons després).

Biel Gomila

Molts d'anys
a tot el món

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

El Bisbe vendrà a celebrar el Sagrament de la Confirmació

Formació cristiana

Dimarts dia 13 de desembre a les 21 hores a la casa parroquial de Sant Joan tindrà lloc la conferència del curset de formació cristiana per a tots que dirigeix Mn. Manuel Bauzá i tracta sobre les cartes de Sant Pau.

Celebració del sagrament de la reconciliació

Com a preparació per a les properes festes de Nadal tindrà la celebració comunitària de la penitència el divendres dia 16 a les 8 del vespre. Nadal és alguna cosa més que torró, regals, cançons nadalencques o la bauxa que es pugui fer; és, sobretot, una crida a la conversió, per part d'un Messies que ve a fer-se solidari amb els pobres i els qui es reconeixen pecadors.

Matines de Nadal

El dissabte dia 24 és el dia que celebrarem la venguda del Messies Redemptor. La funció litúrgica començarà a les 8 del vespre i serà cantada per la Coral Mont-Lliri. Hi haurà, com és costum, el cant de la sibil·la.

Confirmacions

Dijous dia 29 a les 8 del vespre a l'església parroquial rebran el sagrament de la confirmació de mans de don Teodor Úbeda, Bisbe de Mallorca, els joves i al·lotes que actualment estan seguint els processos de fe a la nostra parròquia.

Nadal, temps de compenetració amb els més necessitats

Els cristians saben bé que sempre ens hem de sentir solidaris amb els més necessitats, però sobretot durant les festes de Nadal és quan més demostrarem que l'amor fratern de la comunitat cristiana està al servei dels pobres: els qui tenen han de donar als qui no tenen ni poden tenir.

Quatre llums, símbol de les quatre setmanes d'Advent

Missatge d'Advent i de Nadal

L'Advent és un temps que ens recorda que sempre podem viure en l'esperança. És evident que avui és difícil parlar d'esperança dins un món desesperançat. Així i tot els sociòlegs ens diuen que els temps canviaran i que passarem d'una societat permissiva, que ha caigut dins un buit existencial, a una societat que ella mateixa es demanarà límits; i

valors que omplin l'interior de la persona humana.

Tal volta aquesta esperança ens ajudi a trobar allò que un dia vàrem perdre per decisió pròpia: La llum de la felicitat, vivint a imatge i semblança de Déu-Amor.

Que aquest Nadal sigui per a tots la llum que s'obri dins l'encletxa de la nostra fosca i comencem a entreveure allò que desitjам viure i no ens atrevim a demanar ni a pactar: Pau, Amor i Justícia.

Que el resplendor del naixement de Jesús arribi a totes les llars amb el seu missatge: *Pau al homes i dones de bona voluntat.*

Molts d'anys!

Onofre Torres, rector

Noces d'or

2 desembre 1944

Bartomeu Tous Gomila "Llobet" amb Maria Miralles Pocoví "Mirona".

Noces d'argent

9 desembre 1969

Miquel Roig Mestre (de Campos) amb Maria Roscar Miralles "Titina".

17 desembre 1969

Antoni Bauzà Mas (Santjoaner) amb Maria Cerdà Pizà "Poeta"

Temps passat

25 anys enrera

Desembre de 1969

Nova botiga

Dia 20 de desembre de 1969 fou inaugurada la tenda de comestibles situada en el carrer Mercat núm. 9, propietat dels esposos Joan Portell i Margalida Amengual.

50 anys enrera

Desembre de 1944

Comarques judicials

Segons una circular del governador civil, dins el partit judicial de Manacor s'han de constituir comarques judicials a les quals el nombre total d'habitats de cadascuna no ha de passar els 20.000. Montuïri va ésser inclosa dins la que tenia per capitalitat Porreres, i estava integrada per Porreres, Montuïri, Campos, Vilafranca i Sant Joan. Aleshores els cens de Montuïri era de 3.034 habitants.

100 anys enrera

Desembre de 1894

Revocació d'un acord

Les queixes sobre el bestiar -que quan era conduït al corral públic invadia terrenys particulars, menjant-se tot quant trobava- feren que l'Ajuntament acordàs imposar una multa de 0'25 pessetes per cadascun dels animals que hi trobassin. Els funcionaris protestaren i dia 2 de desembre de 1894 la Corporació va revocar l'acord que havia pres el 25 de novembre anterior.

Dimissió de l'escrivent

Aquest desembre de 1894 va presentar la dimissió, l'escrivent de l'Ajuntament, Miquel Arbona Martorell.

Pluviòmetre

Novembre de 1994

Dia	1	10'40 litres m2.
"	4	37'50 "
"	5	6'90 "
"	13	28'40 "
Total		83'20 "

Demografia

Novembre 1994

Naixements

Dia 5.- Miquel Ginard Fiol, fill de Mateu i de Joana Maria.

Dia 24.- Catalina Rueda Marimón, fill de Joan Carles i de Margalida.

Dia 26.- Jordi Andreu Alemany, fill de Josep i de Margalida.

Matrimonis

Dia 19.- Miquel Sánchez Massanet amb Jerònia Maria Marimón Miralles.

Defuncions

Dia 2.- Miquel Sastre Mayol "Pellusco", casat, de 78 anys.

Dia 11.- Rosa Servera Cerdà "Rafalera", viuda, de 82 anys.

Dia 15.- Margalida Ribas Manera "Pofanc", viuda, de 84 anys.

Dia 15.- Baltasar Mas Font (de Porreres), casat, de 79 anys.

Dia 17.- Joana Aina Verd Garau "Roca", viuda, de 85 anys.

Dia 19.- Margalida Verger Socias "de Pola", fadrina, de 88 anys.

Cuinar en casa

Caragols amb cranques

Ingredients

- 2 quilos de caragols
- 1/4 quilo de cranques
- 1 ceba i tomàtiga
- 1 tassó d'aigua i un suc de caragol
- 1/2 copeta de vi sec

Elaboració

Bullir els caragols amb herbes (fonoll, pebre coent, lloret i sal). Sofregir ceba, tomàtiga, 1/2 fulla de lloret, alls i les cranques dins la salsa. Afegir-hi un tassó d'aigua i un de brou de bullir els caragols. El vi sec ha de bullir 1/4 d'hora. Posar-hi el caragols i que bulli 10 minuts.

Francisca Fornés Fiol "Móra"

Gloses

Un dia de matances a Son Pujol

Bon dia!, tothom plegat;
supòs que em contestareu
i per gruixat que em parreu
no quedaré acovardat.
Vos desitg amb humilitat
que vos surti encertat
tot es treball que fareu
que ninguns en magereu
si vos sortia esgarrat.

A na Catalina Moragues

Jo te salut, Catalina,
perquè sempre he estat així:
Molts d'anys mos puguis servir
a tots es que som aquí
amb pau salut i alegria,
perquè una altra companyia
com tu no se pot tenir.

Miquel Massanet "Parrí"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPÍ - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

Aquesta és la idea de Munper sobre qualitat
"Utilitzam únicament pells naturals en la
confecció de les nostres peces: Sols així
garantim la seva qualitat i autenticitat."

Jefe de producción de
MUNPER CREACIONES S.A.

MSM

MUNPER

PUNTOS DE VENTA

INCA:

CARRETERA PALMA • ALCUDIA Km. 30.
TEL. 88 10 00 • FAX 50 50 24

MONTUIRI:

CARRETERA PALMA • MANACOR Km. 30.
TEL. 64 41 02 • FAX 64 41 03

PRENDES DE PELL I COMPLENTS

Km

TOTS ELS CAMINS
DUEN A MUNPER

30